

Blahoslavené Paměti Pána 1
Doktora Martina Luthera

Katechismus

menší

bez a s Příkladem /

spolu y

S Otázkami a Tabulami
Domovními pro Cirkvi
Křesťanskou /

terýžto z Lásky a welkowážnosti,

s Přidankem / terýž w sobě obsahuje
některé Místá nového Zákona, gimižto se do
řazuje prawda Článků wjry křesťanské,

proště mládeži v Bžitku

w Česťkém Gazyku

wydána

Henrich Milde /

ze Sřlagenthyna w Kunjzetswí Magdeburském.

Wytisřtěno 1735.

Staboltz...
Doctor...

Rechtshandlung

...
...

...
...

...
...

...

...

...

...

Krysta miłowati gest mnohém lépegi, než
wšsecko wěděti.

Negmilegšši w Krystu Pánu Čtenáři.

Sdy na ten sprostý a ne mnohě cens
ny Šlabikár patřím, vhlídám, že se
wněm naššim milým djetkám, hned
wgegich mladičkem wěku, Summa
a gadro celého Št. Pšsma, starého y nowého Zás
fona do rukau dáwá, co se toliko samého Tex
tu, těch ššesti hlawných Članků naššeho Kate
chismuse dotyče. Odtud pořádně wědění bý
wagi k wykladu blahospaweně paměti D. Mar
tina Luthera, kterýžto Wyklad, gá z mé časiky
wždy sem za neyhlawnegšši a k pochopenj tomu
to mladěmu Wěku za neylehčegšši wyložení
Bibli Št. držel. A poněwadž tento drabý
menššihó Katechismuse poklad ku kniham wy
znánj Cirkwě našši Ewangelické připogen, a od
nich draze wážen gestit / pohnut gsem byl přiles
žitosti podruhy krát swětěné památky odewzdání
naššeho Augšpuršského Wyznání, ne toliko w Latins
ššens

ſtem Bazýku, pod Titulem: Gemma e libris
 nostris symbolicis depromta naswětló wýdati,
 ale nynj též Čeſkém. To pak pro tau
 Frjčinnu, že na tomto Miſſě pri Cyrkwí
 Ewangeličké Čeſké, predgmenowáný Katechyz-
 ſmus každého týdne, gať w obecnem zhroz-
 majděnj ſrže Otázky a odpowědi, tak w
 giſty čas w Kázněch obſſirně wykladati a wiſwěts-
 lowati obyčěg geſlit. A tak wýcházy tento Ka-
 techyſmus zpuhe miſoſti a mnohowážnoſti,
 kterau gať němu nakloěn gsem, w Čeſké
 řeči na ſwětko: ſe wiſſi piſnoſti podle to-
 ho exemplare wytiſtěn, který ſe w naſſi Cirkwijnj
 Knize, na tomto miſſě nacházy. Při tom
 ſrdečně wiſſugem a žádam, aby Pádr Bůh
 mnoho wěrných a ſpůſobných Katechetuw poz-
 wzbuditi račil, který by ſe tento Katechyſmus Lu-
 thera, gať w koſiele, tak y wiſſkolach, podle zburj-
 gjm dané miſoſti, ſpaſytedlně predkladati uſklo-
 wali. Takowě zaſiſtě Bohatſwijn této Kate-
 kniže, že porřeby není, by kdo ze ſwěho něco
 knj přidal. Nacházy ſe wnj podle doſtatečného
 rozwažowánj wiſſecko: wiſſecko prawjn, coť woz-
 wuzrojenj ať obracenj člověka, ano tež, coť zruſtu
 woznámoſti a w miſoſti Kryſta (w kterých žto dwu
 wěcech my za dñů žiwobytj naſſěho dokonáſe
 hotowi byti nemůžeme) přiſluſſy a wedě.
 Wiſſecko giſſě naduté a daremně dom-
 něnj, wiſſecky zwadliné Otázky a hádky, wen-
 ſe od této ſproſtnoſti witwiragj. Obsahuae
w ſobe

w sobe dále tato Knizečka Zakon a Ewangeli-
um / a obzvláště Krysta toho vkřizoma-
ného a wzkřiseného tak před včj stawj, že kdo
se za tímto sšlepěgemí běře, ten tau sprostau
cestu nalezá, nakterež se on ze sšprawedlnosti
Spasytce swěho srdečně radowati, a ztoho
gruntu ticheho, a zsrdce pokorného Gežisse wolně
nasledowati bude, a wšsecky sšalesšne obcho-
dy a welkomislnosti, gakožto negwětsšj duš-
ni škodu wšjkati. Gestli kdo obššjěnegi
Wšklad Katechysmuse mšti chce, ten necht
čte, a sobě dobře znamau wčini nepřepřa-
zenau D. Luthera Předmluwu na Epistto-
lu S. Pawla k Rimanům.

Necht gž Bžh popřege Milosti, aby se toto
wšsecko w Požehnání k Bžtku sšehowalo. Sa mezy
tym wěrněmu wěděnj Božjmu oddáwage, žšstá-
wam

Lasfawému Stenárj

Přano w welikem Hengersdorffu
w Luzacy horěgššj, při Zittawě na
Pomezj Čzeššym, dne 24. Čer-
wence 1735.

dobře přegjcy.
Henrich Milde.
Pře.

Předmluva.

Doctora Martina Luthera

Wšem wěcným/ pobožným Kněžim a Kazas
telám: Milost a Milosedenství/ a Počog
w Krystu Gežissy Pánu. nassem.

K Složenj a wydánj tohoto Katechysmuse,
a neb této Summy Běenj Křes-
tianského, w takowém fratickém a
sprostém Spůsobu, přiwědla mně, ano přiz-
nutila ta přezalostná weliká bjda, kterauž sem
teď nedáwno spatřil, biwosse Bisitorem a
neb k nawsstiwenj a opatřenj Cýrkiwe nariženým.
Ach Bože! gak mizerny a žalostny Staw sem
spatřowati musyl. Kterak lid obecný, zwlášťe
pak na Wsech, tak zhola nic newědj Běenj Křes-
tianského, až hanba geš; A čehož Bůh poliz-
tůg, mnozi také z Kněžůw gsau nespůsobnj a
nehodnj k wynaučowanj: a wssak předce wssocni
čtěgj Křesťianě slanti, pokřtenj byti, a welebnych
Swátostj wjwati/ gessot nevměgj Modlitbu
Pánu, Články Wjry Apostolské, Přikázanj
Božjch: ano žigj gakw ta milá nerozumná Ho-
wada;

wada; ačkoli Swobody wšeliké zle wžíwati, gať Běenj Ewangeliwm wzěššo, došť se mištrwšky a wyborně wywěčili. Protož prozřym wáš wšech pro B D S A, mogli nezmišgšši Bratři, kterjž gšte Kuězj a Kazatele, abyššě se Powolanj wššeho cezřym Erdcem zavgali, smilugjce se nadřidem wám od Boha swěrenym: Čehož skutěčně dokážete, gěšli že nám dopomůžete Katchysmus tento mezy řid obecny, zwláššě pak mezy Mládež wvěšti. A gšauliž kterjž nedostatečnj, žeby lépe nemohli, ti nečj aspon tyto Tabule aneb předeřšanř Epűsob před sebe wzěman, a řidů wubec od řlowa do řlowa předřřlādagi, totiž tymto pořādřem:

Nejprwe/ toho se Kazatel předewššěmi wěcni warowati má, aby rozličnym Epűsobem, hned tak/ hned gjnāť Desřti Přikāzanj Božřch, Wřny Apostolskě, Modlitbu Pāně ā Běeni o Swātosřech nepředřřlādāl: Nřbrž wězmi před sebe zpűsob, při kteremžbys wřdy zřřřawāl, a ten gřřny pořād předřřlādāl, geden Řok, gako druhy. Nebo Mládež a prořřř řid, musř gednosřegnym gřřřym Řertem a spűsobem wywěcowan byti; řřě gřnāč by se welmi řřādno meylili, řřdyby dnes tak, a po Řoce opěť gjnāť wywěcowāni byli, cakoby řřo něco napraviti čřřěl, gěššo wšřak tak činřce, wšřěcka Prāce daremna bywa.

Toto y nassj milj Otcowé dobre spatřili, kteřij Modlitby Páne, Wjry Aposstolské, Přikázanj Božich wssickni gednostegnym spůsobem wyvěowali: Protož y my při Mladeži a Lidu obecném sprostém takowé Artikule tak předkládati a věiti máme, abyhom ani Syllaby nezmenili, aneb gedem Slok gjuáce nežli druhý předkládali: A protož wywol sobě kterýkoli spůsob a při tom wzdychy zústáweg, neodstupuge odneho. Kdybys pak mezy Běcnými kázal, tud můžeš take Bměnj swěho wklázati, a teto kusy tak kunnstowně a mistrowsky předkládati gak nejlépe můžeš: Ale při Mladeži, a Lidu sprostem drž se gedného gistého a wstawičného Prawidla a spůsobu: a vě ge hned neyprwe tento Artikulům, totiž Desaterému Přikázanj Božjmů, Wjře Aposstolské, Modlitbě Páne, gak podle předepsaného Textu srogj od slowa do slowa, aby ge take za tebau řjkati, a ge se spaměti naučiti mohli.

Kterýbý pak tomů věiti se nechťeli, tem a takowým powedjno býti má, kterať Křysta zapjragj a žádaj Křestiane negsau: Demagj take k Swátosti Běčeře Páne připausttění, ani to smotrowsmj bráni býti, any gake částky Swobody Křestianské wjzwati; ale pořádně wen z Cirkwi wyobcowá ni a wypowědeni býti magj. Nad to Rodičůw a Dcůw čelednich Powjannost bude, takowým
 Pokrmu

Pokrnu a Nápože zapowjdati: Ano gim přisně
vznámiti, že takowy zhowadily a bezbožnj Lidě
nic giněho nezastanzili, toliko aby škrze neywisšj
Wrchnost wen z fragjny wyhnani byli.

Nebo ačkoli tak gest, že žádnj nemůž aniž
má k Wjře nucen byti, wšak wždy předce Lid
obecnj k tomu přidržowati a přisně napomjnati
šluffj, aby wěděli co prawěho a neprawěho gest
wtěch, v kterýchž swe obidly, Žiwnuštku a obcowánj
magj.

Po druhé: Kdyžby giž Text a neb same Slo-
wa dobře vměli, tedy wtvěng ge y prawěmu smy-
šlů takowých/ aby wěděli co powědino gest, a
wezmi opěť před sebe této Tabule, a neb giny kra-
tičky spůsob, který se tobě zdá a widj, a zůstaniž při
tom, neproměnuje ani Syllaby, gaťož giž o
Textu teb powědjno gest. Tež wezmi sobě kto-
mů čas, nenj zagistě potřeby, aby wšsecky Částky
pogednau před se wzál, wybrž gedno po druhem.
Kdyžby giž přewjmu Přikazanj negriwe dobře
frozumeli, tedy wezmi před sebe druhé: a tak
dále, šyc gináč kdyby hognosti myšl gegich
obtjžena byla, possloby odtud to, žeby ničěhož
dobře nezachowali.

Po třetj: Kdybyš ge giž takowěmu Fraticčkemu
Katechysmusu naučil, tedy wezmi před sebe wel-
A 5 fy

Ky Katechysmus, a deg gjm take obširněgšj a zrakšj smysl takowěho. Tu geduo každě Přizkazanj, gedem každy Wšry Apostolské, Eželánek, a Modlitby Páně Prosbu wlastnyimi barwami wiswětli, předkládagje rozličné gegich skutky, Dwoťce, a Bžitky odtud pocházegjey: tež nezbezpečestwj a škody, wktorej neposlussnj upadagj. Gakož to wssecko hogně nalezněš w tak mnohých Knjshach a Epjsch w tom wydaných. Obzwláště pak opakug co newice to Přizkazanj, a ten Artykul wyswětlug, proti kteremuž Lid twüg newjce hřěšiti spatřugěš.

Ku přjkladu; Přikázanj sedme o zapowedenj krádeje musyš při Rzeměslnjch, Handlřich ano w při Sedláčch a Eželádce obširně a horliwě předkládati, a na ně dotjirati: Neboť při takowých lidech gest rozlična šfaleš a newěrnost ano Zloděgstwj wělike. Štem, Přikázanj čtwrtě musyš při djkách a Lidu obecněm wraucně přednášeti/ aby tissi a wěrnj, poslussnj a pokognj býli, wždy znekolik Přjklady Pisma S. kterak Bůh takowe Lidi trestal a neb pozehuáwal, po twrzugje.

Při tom äobzwláště dotjreg wtemž Přikázanj na Wrechnost a Rodiče, aby bedliwě Aurád a Powynnost swau wykonáwali, a Ditky swet Litereněmu Wměnj wěsti nezanedbáwali, s ošwědcowánjm toho, kterak to činjti powinni gsau: a gestliže toho nečinj, gak hrozněho hřjchů a neshlechtnosti se dopausstěgj; nebo tau a takowau nedbanš
liwost

livosti swau boží a na pušto přivoznj, gak Bo-
ží, tak Swěta tohoto Králowstwí, gakžto neyhoršš
Nepřítel Boží y lidšstí. A dokazug toho zgemně,
gak welikan Ešodu dělagi, a gak za to hrozně od
Boha trestáni budau, kdž nepomáha gj dítky kto-
mu cwíčiti, aby sme Kne žm, Kazatelům a Písa-
řům měli. Nebo Potřeby gest kazati. Wteto wěcy
Kodičowé y Wchnost tak hřěšš, že není wěc k
wypowedenj. Ba sam diabel wtom něco vkrut-
něho myslí a hledá.

Naposledy; Poněwadž nijnj opěť Wěcnj E-
wangeliū swatěho na Swětko wyššlo, tedy nachá-
zgj se některj kteříž wyce k welebně Swátosti přiz-
stypowati nechťgj, ale takowau pohrdagi. Zde
opěť potreby gest přisně dotjrati, wšak tímto po-
radkem: Nemáme žádněho k Wěre a neb k Swá-
tosti nutiti, a negakowj Zakon časů aneb mšsta wy-
mėrowati, nybrž kázati tak, aby sami bez našeho
nucenj knam přicházeli, a nas Kněžů gakoby nuti-
li, abychom gjm s Swátosti posluhowali. Což se
na tento spůsob konati může, totiž: aby se gjm
powědělo, že ten, kdo welebně Swátostj nehledá
a vjwati ne žádá přineyměně gednane, aneb
čtírikrát w Roce, že takowj Swátost Boží potup-
ge a žádnym není Křestianem, negjnác gakž ten,
kteřjž Ewangeliū swatěmu newěři a neposlau-
cha. Nebo Křystus newěřl: Toho nechť, aneb
řjm pohrdęte, ale: To činte, kolikrát koli pšti
budete. Chce tedy, aby se to wšamem škutku ko-
newěři

našo, a ně podle ľjboſti naſſj zaneďbáwalo a po-
tupowalo. To činte, prawj! Kdo pak sobě
tě Swátostj nehrubě wáží, v tohoť gest Znať, že on
žádněho Hřěchu, žádné tělesné Žádosti, žádného
diabla, Swěta, Smrti, nebezpečenstwj a žádného
pekla nemá: to gest: že on o tom wſsem nie
newěří, ačkoli až po Wſſj wtaťowem wezy, a
gest dwognásobně diablu.

Zdruhe strany: nepotřebuge takowj žádné
Milostj, Žiwota, MAGE, Kralowstwj nebezpečěho,
Krysta, Boha, any gaťěho koli dobrěho. Nebo
kdyby on to wěříł, že tak mnoho zľěho při
nem se nacházj, aťak mnoho dobrěho potřebuge,
tedyby welebně Swátosti tak nezaneďbáwál,
w kterěgžto se tak mnoho debrěho dáwá, ano
samě Lěkařstwja pomoc proti takowému zľěmu se
nacházj. Nu kdy tak činiti budeš, nebude tobě
potřeby, abys gě negatowým Práwem Zákonním
k Swátosti přihánel: Wybrž on sam od sebe
dobrowolně pospíſſj a gaťoby přiběhne / a tebe
radegi přinuti, abys mu gen Swátosti weleb-
nau poslawjil.

Aproťoz není Potřeby, abysty negatou Reguli
zde kľádl; Hľeď gen dostatečně zwelčiti, a patrně
wyswěľliti Wžitel y Esskodu, Potřebu y Platnost,
Nebezpečenstwj y Estěſſi odtud pochazegjcy, aťak
spatřjš, že oni sami bez twěho nucenj sem přig-
dau. Pakľiby nepřisľli, nechegž gě giti swan Es-
ſtan, oswěďe gjm toho, že diablowi přisľlauchaj,
kterjž swě wlastny welikě Potřeby a Božj milo-
že oni

stivé Pomocy ssetřiti a při sobe znati nechtěgj.

Když pak ty toho nalezitě nedotvrzuges, ale děláš ztoho zákon něgaly, techdy ty gšy na příčině, že oni tau Swatosi pohrdaj. V kterákž je by oni lenivy nebyli, když ty spjš a mlčjš?

Uprotož wjz a pozorüg, kdožkoli gšy Knězem a kazatelem. Uruad powolanj nasseho wprawde giž giwsi gest, než prw byl. Gest zagisté nynj Skaužebnost uässe přisná a spasytedlna, odkud také spogená gest šmnohau nesnadnosti a prácy, nebezpečenstwjm a pokussenjm: Ktomu malau má odplatu a wděčnost we Swětě; ale Pán Gejšš Kryslus sam chce býti adplatau náššj, gestliže wěrně pracowati budeme. Ktomu nám dopomáheg Bůh, ten Dtec wšseliké Milosti: genuž buď Chwála a dikčnenj na wěky Krze Krysta Gejšše pána nasseho Amen.

Kate:

K a t e c h y s m u s

menššj

Bez Wňkladu/

Obsahugich Sest obzwláŝŝné
Cžáŝtký Bčeni Křestjanského

Prwnj Cžáŝtka

gŝau

Desatero Božj Příkázanj.

2. Knih. Moggjŝŝ. 20. v. 2 / 18.

prwnj.

S ŝt gsem Pan Bůh twůg; Nebudeš mjti
Bohůw gmých předemnan.

Drubé.

Newežmeš Gměna Božšho na darmo: nez
bož ne něcha Hospodin toho bez pomjŝŝy, kdož by
bral gměno geho na darmo.

Třetj.

Třetí.

Pomni, abys den swáteční swétil.

Čtvrté.

Eti Otce swého y Matku swau, abys dlanho
Byto byl na Zemi.

Páté.

Ne zabiješ.

Šesté.

Ne sesmilníš.

Šedmé.

Ne pokradeš.

Osmé.

Ne promluwíš proti Bližnjímú swému křiwého
swědectwí.

Deváté.

Ne požádáš domu Bližního swého.

Desáté.

Aniž požádáš Manželky geho / ani Služky
bnjka, ani děvky, ani wola, ani ossa, ani ničehož,
což geho gest.

Co pak práwí Pán Bůh o techto wšech
Přikázanjch swych?

Takto práwí Exodi. 20. v. 5.

Gá gsem Pán Bůh twůg, Bůh sylný, horlivý,
kterýž

kteryž nawšštewngi Neprawost Rodičů na Dětech
až do třetjho y do čtwtřeho Pokolenj, těch, kterjž
mne nenáwidj: A činjm milosrdenstwj nad
mnoha tisřych těmi, kterjž milugj mne, a ošřřhagj
Přikázanj mých.

Druha Částka

gfa

Tři obzvláštné a hláwné Články Wjry Křestiansté.

Přwnj.

O Stworěnj.

Wěřjm w Boha Dce wšsemohaučyho Stwo-
řitele Nebe y Země.

Druhy.

O Wstaupenj.

Wěřjm y w Gezu Křysta, Syna geho gedněho,
Pána našeho. Genž se počal z Ducha swatěho:
narodil se z Marye Panny. Trvěl pod Pont-
řkym Pilátem, vkřizowán/ vmřel y pohřben gest.
Zstaupil do pekěl. Třetj den wstal z mrtwých;
Wstaupil na Nebesa; sedj na Prawicy Boha
Dce wšsemohaučyho. Dtod přigde sauditj
žiwých y mrtwých.

Třetj.

O Poswěcenj.

Wěřjm w Ducha swatěho, swatau Cyrlew
obecnau,

obecnau, Swatých obcowání, hříchů odpustěnj,
 Zlča ; mrtvých wzkřísenj, a žywot věčný,
 Amen.

Třetí Částka.

gest

Modlitba Páně /

gako náš Krystus sam wynavěl v Matausse
 Kap. 6. v. 9: 13. a Lukáše 11. v. 2. 3. 4.

Otce náš, genž gsy w Neběšch, Posvěť se
 Směno twé. Přjď Královstwj twé. Buď
 wíle twá gako w Nebi, tak y na zemi. Chlěb
 náš wezdeyssi dey nám dnes. A odpust nám
 naše winy, gakož y my odpauštjme našim win-
 njkům. Nevvod nás w pokušenj. Ale zbaw
 nás od zlého. Nebo twé gest Královstwj,
 Moc y Sláwa na wěky wěkuw, Amen.

Čtvrtá Částka.

O Křztu Swatém.

v Matausse a Marka w posledni Kapitole.

Krystus řekl: Gdauce po wšem Swětě, věte
 wšecky Národy, křtjce ge we Směno
 Otce, y Syna, y Duchu swatého. Kdož
 wvěří

uvěřj a pokřtj se, spasen bude: Kdož pak
neuvěřj, zatracen bude.

Pata Czástka

o

Mocny Klicí.

v Jana. 20. v. 22. 23.

Pán Gejzš věchl na vědlnsky swě, řka:
Přiměte Ducha Swatého, Kterymžkoli odpu-
stíte hřjchy, odpusttějí se jim: a kterymž-
koli ge zadržíte, zadržanit gsau.

Šesta Czástka.

o

Belebneg Swátosti pravého Těla a Krwi milého Pána nassě- ho. Gejzše Krysta.

u. Matausse 26. v. 26. Marka 14. v. 22. Lu-
kässe 22. v. 19. I Korynthům. II. v. 23.

Pán náš Gejzš Krystus, té nocj, w kterauž
zražen byl, wzal chléb, a díky věynil, kámal/ a
dáwal. Vědlnským swym, řka: Wezměte a ge-
te:

te: Totol gest Lelko mé/ kterej se za wás wy-
dává, To činite na mau Památku.

Týmž spůsobem, když odwečereš, wzal Kalich,
a dšly učyniw, dal gjm řka: Pjte ztoho wššickai:
Lento Kalich gest nowá Bmluwa wme Krwi/
kteráz se za wás wyléwá, na odpustěnj hřichů.

To činite, kolikrátkoli piti budete, na mau
Památku.

Následujj Sfest obzvláštěné Částky Bcenj Křesťianského spolu y s wýkladem.

Prwnj Částka

gšali:

Desatero Božj Příkázanj

Kterál gě Otcowě Čjelednj Čjeládce swe
sprostě předkládáti magj.

Prwnj Příkázanj:

Čať gšem Pán Bůh twůg, nebudeš miji
Bohůw gjnych předemnan.

Co gest to?

Wáme se Pána Boha nade wššecky wěcy
báti, geg milowati, a wneho samého dauffati.

Druhě Příkázanj:

Newezměš Čměna Hospodina Boha swěho na
darmo,

darmo, neboť ne uécha Hospodin bez pomsty toho, kdož by bral gméno jeho nadarmo.

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti, a geg milowati: abyhom sřrže Gméno jeho nezřorečyli, křiwé nepřisahali, Ezáry a kanzly neprowozowali: Alle (to gisté Gméno) we wšech potřebách nassich wzywali, ctili, chwalili, a welebili.

Třetj Přikázanj.

Psmnj abys den swátečnj swétil.

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti, a geg milowati: abyhom Bčenj a Kázanj Slowa geho swatého nepotupowali / a nezanedbáwali: ale ge za swaté měli, rádi poslauchali, a gemu se učili.

Čtvrté Přikázanj.

Čti Dce swého y Matku swau, abys dlanho žiw byl na zemi.

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti, a geg milowati abyhom Rodičů a Pánů nassich nepotupowali, ani nehňewali; Alle ge žw poctiwosti měli, milowali / gjm slaužili, poslušnj byli, a gjch welice sobě wážili.

Páté Přikázanj.

Nezabješ.

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti a geg milowati,
aby

abychom Bližnjmu svému na Životu geho žas
dné škody a vblizenj nečinili: Ale gemu napoz
mocnj byli we wssech žiwota geho potřebách.

Šesté Příkázanj.

Nešesmilnjš

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti a geg milowati:
abychom čistotně a stydlivě živi byli w sloz
wch y skutcích, a aby gedem každý swau Manz
želku pořádně milowal a ctil.

Šedmé Příkázanj.

Neпоkradeš.

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti a geg milowati:
abychom bližnjho swého Peněz a gakéhokoli
statku geho nebrali/ anj šrže šfalešně kupowánj
a prodáwánj k sobě nepřítahowali: ale gemů
štatek a žiwost geho přichrániti hleděli podle
nassj možnosti.

Šiné Příkázanj.

**Nepromluwješ proti bližnjmu swému křiwého
šwědectwj.**

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti a geg milowati:
abychom na bližnjho swého šfalešně nelhali, geg
nezrazowáli, nepomluwawali, gemu žlé powěsti
nečinili: ale raděgi dobře o něm smeyšleli y
mluwili, a wšsecko na dobrau stránku wykládali.

De

Deváté Prikázání.

Neпоžádáš domu Bližního svého.

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti a geg milowati; abychom o dědictwí, dím a statek bližního svého ho lšíwé a podwodně nestáli / ani pod spúso-
bem práwa a Sprawedlností k sobě ne přitaho-
wali; ale k tomu wšfeligať napomocnj byli, aby
bližnj náš cele při swém zůstati mohł.

Desáté Prikázání.

Niž požádáš Manželky geho/ ani woła, ani
osla, ani ničehož, což geho gest.

Co gest to?

Máme se Pána Boha báti a geg milowati,
abychom bližnjmu našemu geho Manželky,
Ežekádky, howádek, neodluzowali: ale raděg k
tomu nabjzeli, aby při něm trwali, a činili,
což powinni gsau.

Co pať prawj Pán Bůh o těchto wšech
Prikázáních swých?

Takto prawj. Exod. 20.

Gá gsem Pán Bůh twúg, Bůh sylný, horli-
wý, kterjž nawšstěwngi neprawost Rodiců na
Dětech, až do třetího y do čtvrtého Pokolení,
těch kterjž mne nenáwidj: a činjm mlsosrdens-
stwy, nad mnoha Lidský těmi, kterjž milujj mne,
a ostrjshajj Prikázání mych.

Co

Co gest to?

Pán Bůh hrozí velikau pokutau wšechněm
tém, kteříž takowá Přikázani geho přešupují:
Protož máme se hněwu Božjho báti, a proti
takovým Přikázáním geho nie nečiniti. Slubuge
pať swau lásku a wšecko dobré, wšem, kteříž
takowá Přikázani geho zachowáwaj. Protož také
máme geg milowati, wněho dauffati / a rádi
podle geho swatých Přikázani činiti.

Druhá Částka

gest

Wjra Křesťjanská.

Kterak aj Dcewě Čelednj, Čeládce swě. co
nepsprostějšj předkládati magj.

prwnj Článek

o Stworěnj.

Wěřim w Boha Dce wšemohaučyho Stwo-
řitele Nebe y země.

Co gest to?

Wěřim že mně Pán Bůh (gako y ginā wšecká
Stworěnj) stworiti račil: a dal mi Zelo y
Dusy, oči, wšy y wšecky Audy, Rozum y
wšecky swyšly, a ge až posawád zachowáwá. Ktos
mu Děm y Dbuw, Pokrm y Drápag, dům y dwůr,
Manželku y Dicky, Rolj, Dobytek, y wšeligaký
Statek,

Státek, že všemi života tohoto potřebami
hogně na každý den dává, a mne opatruje;
před všelikým nebezpečstvím ochrání, a ode
všeho zlého zachovává. A to všecko činí z
svě paubě Božské, Otcovské lásky a milosrden
ství, bezvšech mých zásluh a hodností. Za
čez za všecko povinen jsem genu děkovati, geg
chváliti, genu slauziti a poslušnu býti. To
gest gisté věruá pravda.

Druhý Článek.

O Wytkaupení.

Wěřim y w Gezu Krysta, Syna geho gediz
ného Pána nasseho. Genz se počal z Ducha
swatého: narodil se z Marye Panny. Trpel
pod Pontským Pilátem; vkřížován, vmřel, y
pohřben gest. Zkaupil do Pekel: Třetj den
wstal z mrtvých: wstoupil na nebesá, sedj na
Pravicy Boha Dtee všemo haucého. Odtud
přjgde sauditi živých y mrtvých.

Co gest to?

Wěřim, že Pan Gežíš Krystus, pravý Bůh
od Dtee od věčnosti zprozený, y také pravý
čłowěk z Marye Panny narozený, gest mým
Pánem, kterýž mne zločeneého člověka
wytkaupil a wyswobodil odewšech Hříchů, od
Smrti věčné a mocy diabelské, ne zlatem
ani sřibrem, ale swau swatou, a předrahu
Krwj

krwj, a swym newinným Vmučenjm a Smrti, abych gá geho wlastny byl, a pod njm w Krás lowstwj geho žiw gsa, gemu slaužil v wěčné sprawedlnosti, newinnosti a Swatosti. Rowně gako on z mrtwých wstal, žiw gest a kraluge na wěky. Tož gest gisté wěrná Prawda.

Třetj Czlánek o Poswěcenj.

Wěřim w Ducha swatého, swatou Cyrkeu obecnau, Swatých obcowánj, Hřjchů odpausstěnj/ Těla zmrtwých wzkříšsenj, a žiwot wěčný Amen.

Co gest to?

Wěřim, že gá z swěho wlastnjho Rozumu a mocy w Gezu Krystu Pána mého wěřiti a k němu přigiti nemohu: Ale že Duch swatý mne skrze swatě Ewangeliu powoľal, swými Dary oswjtil, w prawě Wjře poswětíl a zachowal. Rowně gako y wšseckau Cyrkeu Křesťianskau zde na zemi powoľáwá, shromažďuge, oswěcuge, a w Krystu Gežissi skrze prawau gedinau žiwau Wjru k poswěcenj a k spasenj přizwožuge. W kterěžto Cyrkwi mně, y wšsem wěřjčym wšsecky hřjchy každěho dne štědře odpauští, a w den soudný mne y wšsecky mrtwě wzkříšy, a mně ze wšsemi w Krystu Pána wěřjčymi

B

čymi

chmi věčný život dáti ráci. To gest gisté
věrná Pravda.

Třetí Částka

gest:

Modlitba Páně.

Kterákgi Dcewé cjelednj Čeládku swau co
nehspřesčej wyowowati magj.

Dtce náš genž gšy na Nebesych.

Co gest to?

Pán Bůh tímto Slovy náš k sobě wolati a
pobžeti ráci, abychom věřili, že on gest pra-
wým Dcew nassym, a my prawými dítkami
geho: abychom tak směle a dauffanliwě wsecky
potřebné wčy od něho žáwali, nejináč, než jako
Dítč od swého milého Dce.

První Prošba.

Poswět se Gměno twé.

Co gest to?

Gměno Boží gest zagisté samo w sobě swatě:
Alle my prošme w této Prošbě, aby y od náš
swatě a slawně bylo ctěno.

Kterák

Kterák se to děje?

Když se Slovo Boží čistotně a upřímně
řáje, a my také svatě, jakožto Dětky Boží vedle
něho živi jsme, k čemuž ráč nám dopomáhati
nás milý Otče Nebeský! Kdo pak jináče věj/neb
živ gest, nežli slovo Boží věj, ten poskvrňuje
mezy námi Gměno Boží: cžehož ráč nás vchoz
wati nás milý Otče Nebeský.

Druhá Prošba Přid' Království tvé.

Co gest to?

Království Boží přichází jasně samo od
sebe y bez našeho Wrodlení: Ale my žádáme
w této Prošbě, aby knám také přišlo.

Kterák se to děje?

Když Otec Nebeský nám svého svatého Du
cha dává, iabychom geho svatému Slovu sřze
milost geho věřili, a pobožně živi byli ide
casně, a tam potom věčně.

Třetí Prošba. Bud' Wůle tvá/ jako w Ne bi/ tak y na zemi.

B 2

Co

Co gest to?

Dobrá milostiwá wúle Boží dège se y bez nasseho modlenj: Ale my prosyme w této Prosbě, aby se y při nás dála.

B. erák pak se to dège?

Když Bůh lomj a ruffi wseickau Naddu a Wůli zlan, kteráz nám Směná Božjho poswěcowati, a geho Králowstwj k nám přigjti nez dopausstj: Gakož gest zlá wúle Diábla, Swěta a Zěla nasseho. Ale rádězi utwzuge, a zachowáwá nás při swém slowu a wjře prawě, až do skonánj Žiwota nasseho, to gest geho milostiwá dobrá wúle.

Čtvrtá Prošba.

**Chlěb náš wezdeyssi dey nám
dnes.**

Co gest to?

Bůh dáwá Chlěb wezdeyssi také bez nasseho modlenj, y tem bezbozujm lidem: Ale my prosyme w této Prosbě, aby nám to dal poznati, a tak s djt činenjm přigjmati Chlěb náš wezdeyssi.

Co gest pak to Chlěb wezdeyssi?

Gest wseckno to, cožkoli k tělesné žiwosti a potře

potřebám nassim přináleží, jako: pokrmy, nápoje,
oděw/ obuw, dům a přibytel, roly, dobytek, pe-
nize, statek, dobrá Manželka, dobré dítky/ do-
brá Zjeřádka; wěrná a pobožná Wchnost, do-
brý Regiment a Sprawowánj/ dobré Poměří,
Pokoj, zdrawj/ střidnost, Poctiwost, dobřj Pře-
telé, wěrnj/ Eaufede a gjně tem podobné wěcy.

Pátá Prošba.

A odpust nám naše winny,
gakož y my odpauštíme na-
šym winnikům.

Co gest to?

Prošyme w této Prošbě, aby Dtec Nebeský
neráčil patřiti na hřechy naše, a nás pro ně w
potřebách nassich oslýchseti a jawrey. Neboť my
ničehož toho/ zač prošyme, hodni nejsme, aniž
čeho zastaužiti můžeme: Ale aby nám to wšse-
cko z milosti swé dáti ráčil. Neboť každého dne
mnoho hřešime, ano paněho trestánj zastubuge-
me: Y zastubugeme, že my zase srdečně odpau-
štetí a dobře činiti budeme tem/ kterjžby
proti nám něco prohřešili.

Šestá Prošba.

Vnewod' nás w Pokussenj.

B 3

Co

Co gest to ?

Bůh jagisté nepokaussý žádného: Ale my prosíme wtěto prosbě aby on nás sám zachowati a ošřihati ráčil, tak aby nás diábel, Swět a wlastnj Zelo násse neskamalo a neswědlo od prawě Wjry k Powěře, k Zaufsání, y k gjným težkým hřichům a neschetnostem. A paklibychom temi wěcmi někdy poukaussnj býti měli, abychom wždy přemohli a wjstěyli.

Sedmá Prosba.

Alle zbarw nás od zlého.

Co gest to ?

Prosíme w této Prosbě, gako w Závjrece, aby nás Dtec Nebeský odewšscho zlého, na Zelo y na Dussy, na Statku y na poctiwosti wyswoboditi ráčil: A na posledy, kdyžby poslednj násse hodinka přišla, aby nám pokogného skončení popřiti, a nás milostiwě z tohoto plačliwého Wdolj k sobě do nebes pogiti ráčil. Amen!

Amen!

Co gest Amen ?

Abych tím gist byl, že takowě Prosbn aneb modlitby mé, y Dtec Nebeského wzásetně a uslyšane gsau: Deb on sám tak se nám modlití přikázal a zasljbil, že nás ráči uslyšeti.

všlyšeti. Amen, Amen, to gest: Gistě/ gisté,
tak se to státi má.

Czwrtá Czástka.

^D Křtu Swatém.

• Po neyprw

Co gest Křest swatý?

Křest není samá paubá woda, ale gest woda
w Božském Přikázání obsažená, a s slowem
Božim spogená y spečetěná.

Které gest to slowo Boží?

Když Pán náš Ježíš Křtus v Sw. Mar-
tausse w poslednj Kap. takto prawj: Gduuce
po wšem swětě/ wčte wšecky Národy,
Křtjce ge we Gměno Otce/ y Syna, y Du-
cha swatého.

Po druhé:

Čaký wžitek působý Křest swatý?

Působj odpaustěnj hřichů/ wyswobozuge w
diábla y wěčneho zatracenj, a dává wěčný
žiwot wšem/ křtjžj tomu wěří, což slowá a slibo-
wé Boží wyswěděngj.

Kteráz gsau wo slowá, a slibowé Boží?

Když Pán Ježíš Křtus v. Sw. Marka w
poslednj

poslednj Kapitole prawj: Kdož uwěrj/ a poz
křtj se, spasen bude; Kdož pak newěrj/ zas
tracen bude.

Po třetj:

**Kterak může woda tak weliké wěcy půso-
biti?**

Woda wossem toho nečiní, ale slowo Božj,
kteréž při wodě a swobau gest, a potom wjra,
kteráž takowému Slowu Božjmu w wodě wěrj:
Nebo Woda bez Slowa Božjho, gest sprostá
Woda, a ne Křest, ale gsauce s slowem Božjim
spogená, gest Křest; to gest: Spasytelná woda
žiwota, a kauptel nowého Kozenj w Duchu swa-
tém: Gakož Sw. Pawel dj k Eytowi w třetj
Kap: Podle swého milosrdenstwj spasená
nás učinil křeze obmýtj drubého Kozenj a
obnowenj Ducha swatého, kteréhož wylil na
nás hogně, křeze Gežisse Křysta Spasytela
nasseho: Abychom osprawedlněnj gsauce
Milostj gebo, byli Dědicowé wedle naděže
žiwota wěčného. To gest gista weřna Prawda.

Po čtvrté.

**Co pak wyznamenává takowé wodati
Křtění?**

Wyznamenává to, že starý náš Adam, (togešt:
přirozený hěsch) má při nás křeze wstawičně
Pokánj se wssemi hěschy y zřhmi žádostimi/ wto-
pen a vmrtwen býti; a že zase každého dne wy-
chájeti

Cházejí a powstáwati má nowý Ežlowěf, kte-
rýžby w spráwedlnosti a w čistote žiwota před
Bohem žiw byl na wěky.

Kdež to psáno stoji?

W Swatého Pawla Křimaním w 6. Kap.
Pohřbení gšme s Křystem, skrze Křest
w Smrt/ abychom, gakož zmrwých wstal
Křystus k sláwě Otce, tak y my w nowotě
Žiwota chodili.

Pátá Částka.

D

Moc Křesť

Co gest Moc Křesť?

Moc Křesť gest obzwláštnej wláda Cyrkewnj,
kterauž Křystus Cyrkwj sweg na této Zemi dáti
ráčil; kagicým hřisnikům hřichy odpustiti, nez-
kagicým pak zadržeti, pokudž by Póhánj činili.

Kdež to psáno stoji?

Takto prawj Sw. Jan Ewangelista w 20. Kap.
Pán Gejjs wdechł na wčedelnjky swé/
řka: Prigmete Ducha swatého, kterýmž kóli
hřichy odpustite, odpustěné budau, a kterýmž
kóli zadržite, zadržané budau.

B 5

Co

Co wěrjś ztěchto Slow?

Wěrjm, že powołani Služebnjcy Krystowi z geho Bostkě mocy a rozkazu s nāmi pokrāčuj, obzwlāstně kdy z gewnych a nekagjch hřjsstjūw z obcy Křestianskě wytwiragj; kagjchm pak hřjchŭ odpauštěgj, že tak platně a gisťe gest y w nebi, gako kdyby nehmilegssj Pān nāš Gejjs Krystus sam to snāmi činil.

Co w sobě obsahuje Zpověď?

Dwe čāstky: neyprw, Poznānj a wyznānj hřjchŭ. Po druhé, Rozhřessenj aneb hřjchŭ odpauštěnj: kterězto od Sprāwce Cyrkwijnho my ljdě, gako od samého Boha přigjzmati māmē: o tom nepochybugjce; ale pewně wěrjce, že se nām tudy kagjchm w nebesy hřjchŭw odpauštěgj.

Z kterých pak hřjchŭ zpovědati se stussj?

Před Bohem zagjstě māmē se winnj dāwati, že wssch hřjchŭw swych, y z tech, kterěz před nāmi skrýtě gsau, gakož takě w Modlitbě Pāne činime; před Sprāwcem pak māmē se toliko ztěch hřjchŭ zpovědati, kterěz nām známě gsau, a kterěz w Erdcy swēm čytjme.

Kterj a gaky gsau to hřjchowé?

Gedenkajdŭ Staw skusŭš žiwota swěho wedle Desatera Prikāzanj Božjho, gsyli Dtcem nebo Matkau, Synem anebo Dcerau; Pānem anebo Panj;

Panj; Služebnikem anebo Děvkau: Potom
bylšis neposlušný, nepilný, newěrný; Brazyllis
koho slowem neb skutkem: Vkradllis něco, za-
nedbáwállis Slovo Boží: čjnillis, a neb činili
dopauštěl galaukoli škodu někomu, a tak
bále.

Předlož mi (prosym) kratičky způsob zpo-
wídání se s hříchů.

Takto řícy máš k zpovědnímu Otci.

Dwogi Etj hodný Pane Otče duchovní,
prosym wás, abyste zpowěd mau wyslyšeli,
a mně odpauštěni hříchů, na místě Božím
zvěšowali.

Duám:

Ča hršný Člowěk, zpowídám se před
Pánem Bohem ze wšech hříchů mých: obz-
wylasťte wyznáwam před wámi, že gsem
gemu wěrně nestaužyl, geho se opravdowě
nebál, Pánu y Panj gsem wěrně nestaužyl/
co mi přikázowáno bylo, gsem nečinil, za-
nedbáwal, a k tomu, aby se škoda stála,
příčinu dáwal, w Řečech také y škarcých
nestydarý gsem býwal; proti sobě rovněmu
hněw gsem držel, Pánu a Panj odmlauwal:
Toho wšeho srdečně litugj, a za milost žá-
dám: slibugi spomocý Pána Boha polepše-
nj žiwota mého.

Pán

Pán a Panj tento způsob w zpovědi zachoweg:

Obzwláště pak před wámi, Otce duchowny, wyznáwam, že mage ditky a czeládka, wlně gsem ge ke ctj Bozj newědl: zly příklad oplzlymi Slowy y skutky na sobě dáwal: ffalessně gsem prodáwal, a tak tym wssim proti Příkázanj Bozjmu a swemu Stawu teze hřessyl.

Na to řekne Kněz a neb zpovědnj Dtec takto:

Bůh Dtec wssemohauch, pro Gezisse Krysta Syna swého, buďž tobě milostiw, a potwrd wjru twau Amen.

Wěřissi že skze toto mé Rozhřessenj, budeš mji Hřichůw odpausttjenj?

Wěřim.

Tu Kněz zase at řekne?

Podle Wjry twé staň se tobě, gá pak z Rozkazu Pána nassého Gezisse Krysta odpausttim tobě twé hřichy we Směno Dte, y Syna, y Ducha swatého, Amen!

Sesta Czástka

Swátosti Wěcře Páně?

Kterak gj Dcowě Czlednj Djkam swým y Czeládce co neysspřestěgj předkládati magj.

Co

Co gest Swátost Wečere Páně?

Gest prawě Tělo a prawá Krev Pána nassě-
ho Gejisse Krysta, pod spůsobem chleba a wina,
nám Křesťanům k gedenj a pitj od saměho
Krysta Pána ustanowená.

Adež to psáno stogj?

Tak pisy swaty Ewangelistowé: Mataus,
Marek, Lukáš y swaty Pawel.

Pán náš Gejss Krystus, w tau Noc, w kterauž
zrazen býl, wzał chléb, a když dky věinil, lās
mal, a dával Běedlnjškům swým, řka: Wez-
měte a gezte: Totot gest Tělo mě, kterěz se za
wás wydává. To činte na mau památku.

Týmž způsobem, když odwečereł, wzał Kalich,
a Dky věinil, dal jim, řka: Pjte ztoho wssi-
ekni, Tento Kalich gest nowa Wmlauwa wné
Krwí, kteráž se za wás wylévá na odpustěnj
hřěchů. To činte/ kolikrátkoli pji budete, na
mau památku.

Co prospjwá takowé Gedenj a Pitj?

To nám wklazngj ta slowa Krystowa: Za wás
se wydává: Za wás se wylévá, na odpus-
stěnj hřěchů: Totižto, že nám kagicým při této
Swátosti, skrze táto slowá, dáno býwá odpus-
stěnj hřěchů, sprawedlnost, spasenj a žiwot wěčný:
nebo

nebo kde gest odpustěnj hřechů / tu také gest
wěcný Život y Spasenj.

**Kterak tělesně Gedenj a pitj tak weliké wěs-
cy působiti může?**

Gedenj a pitj owšem toho nepřisobj / ale tá
slowá, kteráž tu srogj: Za wás se wydává/
a wyléwá, na odpustěnj hřechů. Kterážto
slowá wedle wstajho Gedenj a pitj, gsau nehlawo-
něgšj kus při této Swátosti. A kdož tem slo-
wům wěří, ten má co, což ona prawj a wyhlas-
sugj, totižto odpustěnj hřechů.

Kdož pak vjzwá takowé Swátosti hodně?

Postiti se, a Tělo swé připrawowati, gest
owšem dobrá zemniténj Etnost: Ale ten gest
právě hodný a připrawěnj / kdož wěří tem slo-
wům: Za wás se wydává / za wás se wylé-
wá, na odpustěnj hřechů. Kdož pak tem slo-
wům newěří / aneb o nich pochybuge, ten gest nez-
hodný a nepřiprawěnj. Nebo to slowo,
za wás, chce mjt pauhá wěřejch
Erdee.

✻):( ):( ):(✻

Křesťi

Křesťianske
 Zpovednj Otázky/
 uo
 D. Martina Luthera k cwičenj těch/
 kterjž
 Swátosti Wečere Páně včasnj býti
 chtějí.

1. Wěřissi tomu, že gsy Hřissnj? *

Owssem wěřim, že gsem hřissnj.

2. Odkud to wjš?

Z desaterého Božjho Přikázanj, kteréhož gsem nezachowal.

3. Litugessi takě hřichů swých?

Owssem, welice litugj, že gsem zhřessyl proti Pánu Bohu swému.

4. Cožs zaslaužyl na Pánu Bohu hřichy swými?

Geho hněw a Nemilost, časnau smrt a wěčně zatracenj k Njm. w 6. Kap. v. 23.

5. Mássiž

5. Mášliž gatau Maděgž o swém Epasenj?
Dwšsem žet mám.

6. Kým se pař wtom těššž?

Těššja se swym milym Pánem Gežšsem
Krystem.

7. Kdo gest Krystus Pán?

Gest Syn Božj: prawy Buh a prawy Elowěl.

8. Kolik gest Bohů?

Geden toliko: ale tři gsau Dsoby w Božštwj,
Dtec/ Syn, y duch swaty.

9. Což Pán Krystus pro tebe učinil, že se njm
těššž?

Vmřel za hřichy mě, a Krew swau na dřewě
Kříže pro mně wylil na odpustěnj hřichů.

10. Zbaliž Dtec take nevmřel za tebe?

Nikoli; nebo Dtec Bůh gest toliko, takž y
duch swaty; ale Syn Božj gest prawy Bůh, a
prawy Elowěl: ten za mně vmřel, a krew swau
wylil, na odpustěnj mých hřichů.

11. Kterak ty to wišš?

Wjm to z Swatěho Ewangelium a z słow o
welebně Swátosti Wečere Páně, w kterež požiž
wám geho prawěho Zěla, a geho prawě Křwě,
kteráž gsau mi mjsto Záwdawku dána.

12. Kteráž gsau słowa o welebně swátosti Wečere
Páně?

Pán

Pán náš Ježíš Kristus, totau Noc, w kterauž zrazen byl, wzał Ehléb, a když Džky věcnil, lá-
mal, a dáwal Bědlníkům svým, řka: Wezměte
a gezte, totož gest Tělo mé, kterěž se za wás
wřdává/ to činte na mau památku.

Týmž spůsobem, když odwečečel, wzał Kalich,
a džky věcniw/ dal jim, řka: Pjte ztoho wssi-
ckni; tento Kalich gest nowa Bmluwa wné Krwi,
kteráž se za wás wylewá, na odpustěnj hřichů.
To činte, foli krátkoli piti baudete, na mau Pa-
mátku.

13. Wěřjstli je při welebně Swátosti, prawě
Tělo a Krew Krystowa gest?

Wěřjm.

14. Co tě pohybuge, aby tomu tak wěřil.

Slowá Krystowá: Wezměte, gezte, totož gest
Tělo mé. Pjte ztohoto wssickni/ tento Kalich
gest nowá Bmluwa wné Krwi.

15. Což máme činiti, když Krystowo Tělo gime,
a geho Krew pigeme, a tak ten žawdawek
přigjmáme?

Máme žwěstowati geho Smrt a Krowé proz-
litj, památugjc na to, což Krystus poručil, řka:
To činte na mau památku. To činte folikrát:
foli piti budete, na mau památku.

16. Proč máme sobě Smrt geho připomjnati,
a gj žwěstowati?

Předně

Předně, abychom se věili věřiti, že žádně Stvoření nemohlo dosti věiniti za hříchů naše, než toliko sám Pán náš Gejšs Krystus, pravý Báh a pravý Elowěl. Potom abychom se věili lekati a strachowati hříchů swých, lechce gich sobě newážje. Naposledy, abychom gemu samému se radowali/ a strže tau Wiru wného spaseni byli.

17. Co pohnuło Pána Krysta, aby umřel za hříchů twě?

Geho welika Lásta, kterauž měl k swému Otci, kemně, a k gnujm hřisnjkům. Joh. 14. k Rjm. k. 5. Galat. 2. k. Efej. w 5. Kap.

18. Proč pak chceš přistupowati k této welebne Swátosti?

Abych se věil věřiti, že Krystus Pán, s wesk líkě Lásky swě, pro mě hříchů umřeti račil, gakož powedjno gest. Potom abych se věil od něho Pána Boha a Bližnjho swěho milowati.

19. Což ma pobizeti Křestianského Elowěka k častému Bžiwánj Wěčeře Páně?

Z strany Pána Boha, Přikázanj Krystowo, a geho zaslíbenj: Z strany pak Elowěka, geho wlastnj Potřeba a nauze / kteráž mu na hrdle ležj, pro kterauž samau, to Přikázanj, zaslíbenj a nabžjenj se děje.

20. Což

20. Což pak má činiti Elověk, když takové potřeby a nauze své nechtí, a neb když žádného hladu a Žizně k této Swátošti nemá?

Takowému lépe poraditi se nemůž, než aby nejprwé on sám w nádra swá sáhl, a ohledal, máli také při sobě Tělo a Krew, a wěřil Písmu swatému, co ono o tom praví k Galat. 2. k Effež. w. 5. Kap.

Po druhé: aby se wůkol sebe ohlídl, a pomyslí, na swětéli gestě gest? a wěřil, že tu bez hříchů a poblauzenij býti nemůže? Dčemž Písmo swědčej: v. S. Jana w. 15. a 16. Kap. 1. Jana w 2. a 5. Kap.

Po třetí: Poznati také a wyznati musš, že nelže mu diábla daleko od sebe míti, kterýž mu sřrže swau křž a wráždu, we dne y w noci wnitř y zewnitř / žádného odpočjnutj nedává: Gasťož o tom wyprawuge Písmo u Jana 8 a 16. Kap. w. 1. Petr. 5. Kap. k Effež 6. k 1. Tym. 2. Kap.

Nota.

Těto Otázky y Odpowědmi negsaw žádně dětjnške hřj aneb žertowánj; ale y welikau pilnoshi od wysoce wážneho D. Luthera pro mládež y zrostlé lidj zepsáne. Protož meg gě gedenkajdšj wnáležitě wážnosti, neboť swátšj Pawel k Galat. w. 6. Kap. praví: Dčemylte se: Bůh nebude Posmšwán.

Kterák

**Kterák Otcově Čzelednj Čze-
ládku srau Modlitbám Kannjm
y Wečernjm wyucowati magj.**

Modlitba Kannj.

Náno wstana z Bože a požehnage se Křížem swatým, řekni:

We Gméno Otce, y Syna/ y Duchu swatého, Amen!

Děkugi tobě, můg Otče nebeský, škrze Bezisse Krysta Syna twého milého, je gsy mne této noci, od wsselikého nespěšij a nebezpečnstwj zachowati ráciš. Y prosým tebe, abys mne také tohroto dne, od hříchů, y odewššeho zlého ošlěš hal; aby se tobě wssickni moji skutkowě y wssescken můg Žiwot dobře libiti mohli. Neboť gá sebe, swě Lělo y dušsi y wšsecko w Kuce twé poraúčjm. Zwůg swatý Angel budiž semnau, aby diábel žádně mochy na mne nenalezl. Amen!

Po Modlenj y hned k práci powolánj swěz ho ochotně oddati se má. Přičemž negaká Pisnička spjwati se může, gako: o Přikázanich Božich, a neb o něčem giuém, kteraužby Srdce k Nábožnosti probuzeno bylo.

Modlitba Wečernj.

W Wečer, řdužby se giž na odpočinutj sfrogjl, požehnage se Křížem swatým, řekni:

We

**We Gmėno Otce, y Syna/ y Duchu swatėz
ho, Amen !**

Dėkugi tobė, mŭg Otce Nebeskŭ, skrze Gejz-
sse Kryssta Syna twėho milėho, je sy mnė tohoto
dnė, swŭm milosrdenswŭm ostrŭhati rācil. W
prosym tebe, abyś mi rācil wssceky mė hřjchy
odpuštiti, kterėž gsem neprāwė zpāchal : A rāciž
mne takė tėto Rocy swau Mŭkosti dobrotiwė
ostrŭhati. Nebož gā sebe, swė Lėlo y Dussy, y
wssceko w Ruce twė porauėjm. Twŭg swatŭ
Angel budiz semnau, aby diābel jādne mocy na
mne nenalezl, Amen !

**Kterāf Otcowė Gzelednj Gzelādku
swau Modlitbam pŕedStolem/
wypėowati magj.**

Dŭtky a Gzelādka složice Ruce swė, wāžně
pŕed Stul pŕedstaupiti, a modliti se magj takto:

Oti wssėho Tworu dauřagj w Tebe, Panė,
a ty bāwāś gim Pokrm gegich w čas pŕjhodnŭ.
Dtwjŕāś ty Ruku swau, a naplŭgeś wsselŭ
Žiwotėjśch Požehnānjm.

Na to rŭkati se ma Otce nāś, a tato nasledu-
gŭj Modlitba.

Bože Otce nāś Nebeskŭ, požehnea nāś y
tėchto darŭ, kterėž stwė ŭtėdrořti pŕigjmati
budeme/

budeme, ſrže Gejiſſe Kryſta Pána naſſeho,
Amen!

Po Gjdle.

Tak také po Gjdle, týmž ſpůsobem včiniti
magj, mravně a nábožně ſlozjce Kruce ſivě a
děkugjce takto:

Chwalte Pána, nebo on dobrý geſt, nebo na
wěky miſoſrdeſtwj geho geſt. Kterýž dáwá
Pokrm wſſelikému Lělu, kterýž dáwá Howád-
kům potrawu gich, y take mládyh Hawránkům,
wyzwagjchm geho. Neobljbuge ſobě Pán w
ſyle Koně, aniž mu ſe libj w legtkách Muzje;
Dbljbuge ſobě Pán wſſecky bogjcy ſe geho, a ty,
kterýž dauffagj w miſoſrdeſtwj geho.

Na to řikati ſe také má Dče náš, a táto naz
ſledugjcy Mrodbitba:

Děkugeme tobě Bože Dče náš Nebeſký, ſrže
Gejiſſe Kryſta Pána naſſeho, ze wſſech darů a Doz-
brodinj twych; genž ſy žiw a kralugeš na
wěky wěkům. Amen!

Es

Tabule Domo wnj
Předstawugich některá vtěssená
Pisem swatých Propowědění
 pro

wsseliké swaté Řízády, kterými oni, gačo
 skrze negačau wlastnj swau Lekčij, k
 powołánj a powinnosti své pro-
 buzowati se magj

Biskupům / Kněžim a
Kazatelům

SS Ušyť Biskup býti bez vboný, gedné Manz
 želky Muž, bedlivý, střjdmý, wážný / k
 hojem přjwětivý, spůsobný k věenj: Ne pigán
 wjna, ne bitec, ani mržčeho zysku žádostivý:
 ale mjrny, ne swárlivý / ne Lakomec, ne Do-
 wáf, kterýžby dům swüg dobře spravowál, a
 djtky své měl w poddánosti / se wšij poctiwosti.
 Pilně se přidržjčj wěrné Řečj w věenj: aby
 mohł nápomjwati věenj zdrawým, y ty, kterjž
 odpjragj, přemahati / w. 1. Tym. w. 3. Kap. a k
 Tyt. w. 2. Kap.

Co Posluchači Řečitelům a
Správceům dussy swých /
powinni gsau?

W těm

W témž domu zůstaňte, gedance a pigce, což v nich gest. Nebo hoden gest Dělník Mzdy své v. S. Lukáše w. 10. Kap. v. 7.

Pán našedil tém, kterých Ewangeliium zvěstugi, aby i Ewangeliium živi byli. w prvnjm Listu k Korynt. w 9. Kap. v. 14. v. S. Matáusse 10. Kap. v. 10.

Zdilegž se ten, kterých Naučenj přigimá w slowu, žtjm, od kohož naučenj bēve, wššjm statkem: Nezmyle se, Bůhi nebude oklamán. k. Galat. 6. Kap. v. 6.

Předloženi, kterých dobře spravugi, Dwoji Esi hodni gmini budte: Zvláště ti, kterých pracugj w slowu a w Děenj. Nebo prawj Pismo: Woku mlátějmu nezavážeš vst. A hoden gest Dělník mzdy své. w Prvnjm Listu k Tymotheowi w. 5. Kap. v. 17. 18.

Prošmet pak wás bratři, zneytež ty, kterých pracugj mezy wámi, a předloženi gsali wám w Pánu, a napomjnagj wás: A welice ge milúgte pro práey gegjch, a mégtě se k njm pokogněx. Tessál. 5. v. 12. 13.

Powolni budte Zprávěcům wáššjm, a poslužni budte gjm: Dnit žagjstě bdegi nad duššemi wáššymi, gako ti, kterých počet magj wydatt, atby to šradostj činili, a ne s styškánjm: Nebo šby wám to nebylo vžitečné. k. Židům w. 13. Kap. v. 17.

o wrcž

D Wchnosti Swětské.

Každá dusse Wchnostem powýsseným poddana
 buď: Neboť není Wchnosti, gedině od Boha,
 a kterěž wchnosti gsau, od Boha zřizeně gsau.
 A protož kdož se wchnosti protiwi, Božimu
 zřizeni se protiwi: kterěž se pak protiwi, odsau-
 zenj sobě dobudan. A opět; ne nadarmo nese
 meč: Boží sagisté Služebník gest, mstitel žr-
 tů nad tím, kdož zle činj. † Řizmanum w 13.
 v. 1. 2. 4.

Poddaným.

Dávejte co gest Cýsarowa, Cýsaři: A co
 gest Božího, Bohu. v S. Watausse w 22. v. 21.

A protož musejí wchnostem wšyckni pod-
 dáni býti, ne toliko pro hněw, ale y pro swě-
 domj. Nebo proto y Daň dáwáte: poněwadž
 Služebnicy Boží gsau, pilnau prácy o to samo
 wedauce. Každěmu tedy, co gste powinni, dá-
 weyte: komu Daň, tomu Daň: komu Clo, to-
 mu Clo: komu Bázeň, tomu bázeň: komu Čest,
 tomu Čest. † Řizm. 13. v. 5. 6. 7.

Napomínámě pak, aby předewšim činěné bý-
 waly pokorně modlitby, Prošby, žádosti, a díky
 činěny za wšsecky lidi: Za Krále y za wšsecky
 E w mocp

w mocn postaweně: Abychom pohodlný a poz-
kogny Život wedli, w wšsi pobožnosti a šlechet-
nosti. Nebo toť gest dobré a wšactně před
Spasýtelem nassim Bohem. w prwnjm Listu k
Tymotheowi w 2. Kap. v. 1. 2. 3.

Poddáni buďte wšelikému lidškému Zřizenj
pro Pána: buďte Králi, gako neywyššimu,
buďte Wládařům, gako od něho wyslaným/ ku
pomšě zlé činjých. w prwnjm Listu S. Petra w.
2. v. 13.

Manželům.

Muži (budtež s Manželkami) spolu s nimi
bydljce poblě vměnj, gakožto mdleggši nádobě
ženskě vdelugjce cti: Gakožto y spolu dedickám
Žiwota milosti/ aby modlitby wasse neměly
překážky. w prwnjm Listu S. Petra w. 3. v. 7.
a nemějtež se přisně k njm k Kol. w 3. v. 19.

Manželkam.

Žěž podobně y Zeny buďte poddáne Mužům
swým, gako Pánu, gakožto Sara poslušna byla
Abrahamu, Pánem geg nazýwagje: Gegižto wy-
gše Dcerky dobře činjce, a nebogjce se žadného
přeštraffenj. w prwnjm Listu S. Petra w. 3. Kap.
1. 6.

Rodičům.

Wy Dtcowě nepopauzajte k hněwu Ditel-
swých;

svých; ale vychovávejte je v cvidenij a v
napominánj Páně k Effežským w. 6. v. 4.

Dítěm.

Dítěk poslaďte Rodiči svých v Pánu:
Neboť jest to spravedlivé: Ste Otce svého v
Matku, (totol jest Příkladj první s Zaslub-
njm) aby dobře bylo tobě, a aby byl dluhov-
něk na Zemi. k Effež. w. 6. v. 1. 2. 3.

Služebníkům / Děvkám, Ra- denníkům / a jiným k dílu nagatým.

Služebnjcy buďte poslušni Pánům tělesným,
s bájnij a s strachem, v sprostnosti Serdce svého,
gako Krysta: Ne na oko služice, gako
ti, než se lidem libiti vsyluj: ale gako
Služebnjcy Krystowi, cinjce vůli Boží stě duffe:
S dobrou myslí služice, gakožto Pánu, a ne
lidem; Wědauce, že cožbykoli gedenkáždy
věinil dobrého, za to odplatu wzditi má od Pá-
na, buďte Služebnj, buďte swobodny. k Effež-
ským w 6. v. 5. 6.

Otcům a Matkám Czelednjm.

Wy Páni, též se tak mějte k njm, odpauffejice
pohřížky / vědauce, že y wy také máte Pána svého

ho w nebesých, a přijmáuj; Dsob není v něho
 t' Effez. w 6. v. 9.

Obečné Mládezi.

Mladency, buďte poddáni Starším; a wšickni
 Poddanost gedni druhým vřazúgte: Pokoran
 wnitě se ozdobe. Bůh zagistě pššným se proz
 titw, ale pokorným dáwá milost. Pokoríte; se
 tedy pod mocnau Nuku Boží, aby wás powyz
 šyl časem; svým w prwnjm Listu S. Petra w 5.
 v. 5.

Wdowám.

Kteráz práwě wdowa gest a osaměla, máť
 nadějí w Bohu, a trwáť na Modlitbách a
 swatých žabostech dnem y nocy. Ale chlipná,
 žiwa gsaucy, gíž umřela w prwnjm t' Tymot.
 w 5. v. 5.

Wšem Wúbec.

Přikázani (wšeliké) w tomto slowu se zamjráť
 Milowati budeš bližního swěho, gako sebe sa
 mého. Galat. 5. v. 14.

Geden každy šfetě Lekcy swě,
 Tak dům twúg bude státi ctně.

Prj

Přidavek.

Obsahující v sobě některé věci a Mistra, ga-
 řozto gadrá, zvláště pak nového Zákona, který
 mizto se Pravda Článků Wiry Děny Kře-
 stánského dokazuje.

- 1) O Písmě Swatém, 2. Pet. I, 20. 21. Toto
 neyprvé znágie, že žádného Proroctwí Pí-
 sma wýklad nezáleží na rozumu lidském. Ne-
 bo nikdy z lidské wále neposslo proroctwí, ale
 Duchem swatým puzenj bywisse, mluwili swatí
 Boží lidé. 1. Tes. II, v. 13. 2. Tym. III, 15.
 16. 17. 1. Njm. XV, 4. 1. Pet. I, 23. 25. Jan. V,
 38. 39. conf. Gal. XIX, 8-12. a Zalm 119. celj.
- 2) O Mocy Slowa Božjho. 1. Njm. k. 1, 16.
 Neschýdjm se za Ewangeliim Krystowo: Moc
 zagiste Boží gest 1. spasenj každému wěřicj-
 mu, Židu předně, (potom) y Řeku. Jan. k.
 6, 63. 2. Tym. k. 3, 15. 16. 17. Gal. 19, v. 8.
 1. Žid. k. 4, 12. Skut. k. 2, 37.
- 3) O Spasýredlné Známosti Boha. Jan.
 k. 17, 3. Totol gest pak wěčný ziwot, aby
 tebe samého prawého Boha, a kteréhož sy Po-
 skal, Bežisse Krysta, Poznali. 2. Tym. k. 3,
 15. Ger. k. 9, 24. Skut. k. 16, 31.
- 4) O Prirozené Známosti. 1. Njm. 2, 14. 15.
 Nebo kdýž Pohané Zákona nemaגיע od
 prirozenj činj to, což Přikazuje Zákon/ ta-
 kowj Zákona nemaגיע, sami sobě zákonem
 gsau: Gako ti, kterjž wkazujj dílo Zákona
 E 3 napsáne

- napsáne na sedcych swych, kbyž gim to
 oswědčuge swědomj gegich/ y mysslenj, kteráž
 se wespolet obwiungj, a neb také wymlauwa-
 gj. f. Njm. f. 1, 19, 20. Epist. Jud. v. 10.
- 5) **W Bohu, geho Bytnosti a Gednotě,**
 1 Kor. f. 8, 4. Bime, že modla na swětě nie
 nenj, a že nenj giněho žádneho Boha, než
 geden. v. 5. 6. f. Efej. f. 4, 6. Geden Bůh a
 Dtec wssch, kterjž gest nade wssěcko, a sfrze
 wssěcko, y we wssch wás. v. Jan. f. 1. 2. 3.
 Mark. f. 12, 27. 29. Gal. f. 2, 5. 6.
- 6) **W podstatě Boha Duchowné,** Jan. f. 4, 24.
 Bůh duch gest, a ti, kterjž se gemu mo-
 dlj, w duchu a wprawdě musěj se modliti.
 2 Kor. f. 3, 17. f. Žid. f. 12, 9. 1 Pet. f. 4, 14.
 1 Kor. 2, 10.
- 7) **W Božj Wěčnosti,** Žal. 102, v. 25, 26. Můg
 Bože, nebež mne v Prostřed dnů mých, od
 národu žagistě až do pronárodu gsau léta
 twá. Ppřwě/nezlis založit zemi, a djsa
 rukau swých, nebesa. v. 27, 28. f. Žid. f. 1, 11.
 2 Kor. f. 4, 17, 18. Žal. 2, 7.
- 8) **W Božj Neproměnitelnosti.** Žal. f. 1, 17.
 Každě dání dobré, a každý dar dokonaly s
 hůry gest zstupugich od Dtece swětěl, v něhož
 nenj Proměnenj, ani pro obrácenj se (ginam)
 zastinenj. Žsa. f. 46, 10.
- 9) **W Božj Wšewedaucnosti.** Jan. f. 2, 17,
 17. Pane, ty znáš wssěcko/ ty wšs, že tě mi-
 lugi. Jan. f. 16, 30. Gal. f. 1, 20. Njm. 1,
 9. f. 11,

2. f. II, 31. Skut. f. I, 24. Žal. 94, v. 9, II.
Žal. 7, 10.

10) O Božj Wšsemohačnosti Efez. 3, 24.
Bůh mocen gest nadewššěcko wćiniti mno-
hem hogněgi, než my prošime a neb rozumjme,
poble mocy tě, kterauž děla wnas Ep. Jud.
v. 24. 1. Kor. I, 25. Mat. 8, 2, 3. Žal. II, 3.
Luf. 3, 8. Njm. 8, II.

11) O Božim Milostdenstwj. Žal. f. 5, II.
O trpeliwosti Jobowě slychaliste, a dokonani
Paně widěliste: nebo welmi gest Mllostredny
Pan a litostiwý. Njm. f. 12/1. 2 Kor. I, 3.
Žal. II, 5. Žal. 245, 17. 2 Mogg. f. 34, 6. 7.

12) O Božj Sprawedlnosti. Žgew. f. 16, 5,
7. Sprawedliwý gšy/ Paně/ kterýž gšy a
kterýž byl, a Swatý, žes to wšaudil. Gš-
šě Pane Bože wšsemohačny, prawj (gšau)
a sprawedliwý sandome twogj. Jan. f. 17, 25.
žgew. f. 15, 3. Žal. 145, 17. 2 Mogg. 9, 27.

13) O Božj Swatosti. Žgew. f. 4, 8. Swatý,
Swatý, Swatý, Swatý Pan Bůh wšsemoha-
čny, kterýž byl, a Gest a prigiti ma. Jan. f. 17,
II. Žgew. f. 15, 4. Žal. III/ 9. 3 Mogg. f. II,
44. 45.

14) O Tagemstwj swato swatě Trogiceš
1 Jan. 5, 7. Trj gšau, kterýž šwědectwj wyda-
wagj na nebi, Otce/ Slowo, a Duch swa-
ty: a ti trj gedno gšau. v. 5. 6. Mat. f. 18,
19. f. 28, 19. Jan. f. 14, 16. 26.

- 15) **O Bohu Otcey.** Jan. f. 14, 6. Gá gsem ta Cesta, y Pravda, y Život: žádný nepřichází k Otce než skrze mne, v. 7. 8. 9. a nasledujících Mat. f. 26, 39.
- 16) **O Oprawdowem Božstwj Kr:** Pana, Jan. f. 1, 1. Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo v Boha, a to Slovo byl Bůh. v. 14. A Slovo to Tělo učiněno gest, a prebývalo mezy námi, a widěli sme slávu geho, slávu jakožto gednorozeného od Otce: Plne milosti a pravdy. 1 Jan. f. 5, 20, Kolos. f. 1, 15, 16. Řim. f. 8/38. 39. Žid. f. 1, 1. Efez. f. 3, 8. 9. Gal. f. 1, 16. Řim. f. 9, 5. Fil. f. 2, 6. 2 Kor. 4, 4. Luk. f. 1, 35.
- 17) **O Početi Syna Božjho,** Luk. f. 1, 35. A odpověděm Angel, řekl gj: Duch swatý zstoupj wtě, a moc Nejvyššjho zastinj tobe: a protož y to, což se z tebe swatého narodj, slauti bude Syn Božj. Mat. f. 1, 18. 20. Luk. f. 1, 31.
- 18) **O Dgednoceni dwůch Přirozeni woso: bu Krystowu.** 1 Tym. f. 3, 16. w Pravdě welikét gest tagemstwj Pobožnosti, že Bůh z gewen gest w těle, osprawedlucn w duchu, vložal se Angelům, kázan gest Pohanům, wvěřeno gemu na swětě, wzhůru přigat gest w slávu. Kol. f. 2, 9. Jan. f. 1/ 14. Fil. f. 2, 7. 8.
- 19) **O Narozeni Krýstowem.** Luk. f. 2, 10. 11. Nebogtež se! nebo ay, zvěstugi wam raz dost

dost melikan, kteráz bude wšsemu lidu. v. 11.
 Nebo narodil se wám dnes Spasitel, kte-
 rýž gest Krystus Pán, w městě Dáwidowě.
 Gal. f. 4, 4. Matt. f. 1, 16. 21. 23. 25. kap. 2,
 4. 5. 6. Luk. f. 1, 31.

20) **W Obřezanj Krystowem.** Luk. f. 2, 21.
 A když se naplnilo dnj osm, aby obřezano
 bylo to děťátko, a nazwáno gest gměno ge-
 ho Mejsi, Kol. f. 2, 11.

21) **W Umučenj Krysta Pana.** 1 Pet. f. 3, 18.
 Krystus gedinau za hřichy tepěl, sprawedli-
 wý za nesprawedlivé, aby nás přivedl k
 Bohu: Umrtoen gsa zstrany těla, ale obji-
 men Duchem. kap. 2, 21. 22. Mat. f. 26, 31.
 35. Mar. f. 15, 15. Luk. f. 23, 33.

22) **W Žiwotě Krysta Pana.** Ekt. f. 10, 38.
 Gezišše od Nazaréta pomazal Bůh Duchem
 swatym a moey: kterýž chobil dobře čine a
 wydrawuge wšsecky Posedlé od ďabla: ne-
 bo Bůh snim byl. Ekt. f. 2, 22. 23. Jan.
 f. 3, 2. 1 Pet. 2, 22. 23. Jan. f. 8, 46. 49.

23) **W Smrti Krysta Pana.** 1 Kor. f. 15, 3. 4.
 Wydal sem zagisťe wám neypředněgi, což sem
 y wzał, že Krystus umřel za hřichy naše
 podle Pšsem: v. 4. A že gest Pohřben, a že
 wstal z mrtwych tretjho dne, podle Pšsem.
 2 Kor. f. 5, 14. 15. 1 Kor. f. 1, 23. 1 Pet. f. 3, 18.
 Žid. f. 9, 12. f. 2, 4. Ekt. f. 10, 39.

24) **W Krystowem do Pekla zstaupeni.** 1 Pet.
 f. 3, 18. 19. Krystus gedinau za hřichy tepěl,
 E 5 v. 19.

19. Sfrze něhož y tem, kterjž (gšan) wžakari
du chům přissed kazal. 1 Pet. f. 4, 6.
- 25) **W Pohrbenj K. P.** Mat. f. 27, 59. 60 A
wzaw teko Jozef, obwinul ge wplátno čisté
A wložil do sweho nowého hrobu, kterýž
byl wytesal w skale: a přivaliw kámen welis-
ty ke dwerům hrobowým, odsel. Jan. f. 19
40. 41. 42. Mar. f. 15, 36. Luk. f. 23/ 53.
- 26) **W Wskrjsenij K. P.** 2 Tym. f. 2, 8. Pas-
matüg, že Gežs K. wstal zmrtwých, zse-
mene Dawydwowa, podle Ewangelium meho.
1 Kor. f. 15, 4. 20. Kol. f. 1, 18. Zgew. f. 1, 5.
Jan. f. 11, 25. Mat. f. 28, 6. f. 16, 21. f. 17, 23
Luc. f. 24. 6. Žid. f. 13, 20.
- 27) **W Wstápenij Kr. P.** Luk. f. 24, 51. W stalo se,
když gim zehnal, bral se od nich, a nesel gest do
nebe 1 Pet. f. 3, 22. Krystus wšsed w nebe,
gest na Prawicy Boží, podmaniw sobe An-
gely, y mocnosti, y mocy. Jan. f. 20, 17.
Mar. f. 16, 19. Skut. f. 1, 9. Esez. f. 4, 8. 9.
ã 10.
- 28) **W Sedenij Kr. P.** na Prawicy Boží
Mar. f. 16, 19. Když pať gim odmkluwil
Pán, žhuru wzał gest do nebe: a sedj na pras-
wicy Boží. Žid. f. 1, 3. Žal. 110, 1.
- 29) **W Ukadú Kr. Pána,** 1) Knezskem, Žid.
f. 9, 11. Ale Krystas přissed, Biskup bu-
dauchyho dobrého, sfrze wetšji a dokonalejšji
stánek, ne rukau wdělány, to gest, ne tohoto
stáwenj, f. 8, 1, f. 7, 26. f. 5, 5. 6, f. 4, 14. f. 6, 20.
Rom.

- Rom. f. 3, 24, 25. Gal. 2, 20. f. 3, 13. Ef. f. 5, 2. 1 Pet. f. 1, 18, 19. f. 2, 24. 1 Jan. f. 2, 1, 2. Zgem. f. 1, 5, 6. 2) Prockem. Jan. f. 6, 14. Ti pak lidé vzřevšše ten div, který učinil Gějis, pravili: Tento gest gisté Prorok který mel přigiti na Swět. Skut. f. 3, 23. Kap. 7, 37. Luk. f. 4, 18. f. 7, 16. f. 24, 19. 3) Kralowškem: Mat. f. 21, 5. Powěcte dceri Synově; Uly Král twug bère se tobě, tichy, a sedě na oslicy, a na oslátku tē ghu pozdrobene. Jan. f. 18, 36, 37, 33, 34. Zgem. f. 19, 16.
- 30) O Sobě Ducha swatého. Jan. f. 14, 16, 17. Gál prosyti budu Dtee, a giného Dřesřitele dá wám, aby s wami žůstal na wěky: Toho ducha Prawdy, gehož swět nez mže přigiti: nebo newidj ho, aniž ho zná: ale wy znáte geg, neboť v was přelwá, a w was bude. Skut. f. 5, 3, 4, 9. 1 Kor. f. 3, 16, f. 6, 19. Kap. 12, 4, 11. Joh. f. 15, 26. f. 16, 13. Mat. f. 3, 16.
- 31) O Stworemj. Skut. f. 4, 24. Hospodine, ty gšy Bůh, kterýž sy učinil nebe, y zemi, y more, y wšsecko což wnich gest. Zgem. f. 4, 11. Žid. f. 11, 3. Žal. 102, 26. 2 Pet. f. 3, 4, 5. Kol. f. 1, 16.
- 32) O Angelych dobrych. Mat. f. 18, 10. Witez, abyštie nepotupowali žádného z malisčlych techto: Neboť prawjm wám, že Angele gegich w nebesyč wždycky hledj na twář Dtee měho,

- mého, kterýž w nebesých gest. Zid. f. 1, 7, 14. it. v. 4, 5, 6. Kol. f. 1, 16. Mat. f. 24, 36. Luk. f. 15, 10. Mat. f. 26, 53. Zgew. f. 5, 11. Zál. 68, 18. 1 Pet. f. 3, 22.
- 33.) **W Angelých zřých.** 1. Pet. f. 5, 8. Strážlivij budete, bděte; nebo Protivník váš dábel, jako lew tvaucy, obchází hledage kohoby sežrať. Jan. f. 8, 44. Epist. Jud. v. 6. Zgew. f. 12, 7, 9.
- 34.) **W Obrazu Božim.** Esez. f. 4/ 24. (wám náteji) oblecy toho nowého člověka podle Boha stvořeného, w spravedlnosti a w swatosti. Kol. f. 3, 10. Zál. f. 3, 9. 2 Kor. f. 3, 18. conf. 1 Mož. f. 1, 26.
- 35.) **W Hřichu w obec.** 1 Jan. f. 3, 4. Každý, kdož činí hřích, činí proti Zákonu: nebo hřích gest Přestaupení Zákonu. v. 6. 8. Zid. f. 3, 12. Řim. f. 8, 7. Řim. f. 3, 19. v. 9, 10, 12.
- 36.) **W Pádu Prvných Rodicůw.** Řim. f. 5/ 12. A Protož jakož šrže gedného člověka hřích na swět wšsel, a šrže hřích smrt, a tak na wšsecky lidi smrt přišla, w němž wšsickni zhřěšili. v. 13. 14. 2 Kor. f. 11, 3. 1 Tym. f. 2, 13, 14.
- 37.) **W Přirozenem hřichu.** Esez. f. 2, 3. Mezy nimiž y my wšsickni obcowali sme někdy, w žádostech těla swého/činiwšse to což se liby lo tělu a myslí: a byli sme zpřirozenij synowe hněwu, jako y ginj. Jan. f. 3, 6. Řim. f. 6, 6, 12, 13, 14. f. 7/ 8. f. 7, 17, 21, 23. Esez. f. 4, 22, Zid. f. 12, 1, 4.

- 38) **O Skutečnem břichu.** Řim. f. 3, 12. Všickni se vchýlili, spolu neuzitečnj věinění sa: nenj kdoby činil dobře, nenj ani gednoz ho. v. 13:18. Mat. f. 7, 17. f. 12, 35. 36. f. 15, 18. 19. Joh. f. 8, 35. 44. f. 8, 12. 13. 2 Kor. f. 7, 1. Gal. f. 5, 19. 20. 21. Jak. f. 1, 14. 15. f. 4, 17.
- 39) **O Panstwj břicha.** Řim. f. 6, 12. Než panůžž tedy břich rosmrtečnlm těle wassem, abyssie powolowali gemu wžadostech geho v. 13. 16.
- 40) **O Bůgi Wjry proti břichu.** 1 Tym. f. 6, 12. Bogůž ten dobrý bog wjry: dosáhni wčeneho žiwota, f němůž y powolán gsy, a wznals dobré wznánj před mnohými swědky. 1 Kor. f. 9, 25. Esez. f. 6, 12. Jak. f. 1, 12. Řim. f. 8, 13.
- 41) **O Swobode wšle.** Fil. f. 4, 13. Wšecko mohu w Křystu, kterýž mne posyluge. Kap. 2, 13. f. 1, 6. Gal. f. 5, 1.
- 42) **O Swobode Duchu.** Gal. f. 5, 1. Pro tož w swobodě, kteranj Křystus nás o swoboz díl, stůgte, a nezapletejte se zase w gho služebnosti. v. 13. 1 Pet. f. 2, 16. Řim. f. 6, 22.
- 43) **O Opatrowánj Božjm w Vbec.** Žid. f. 1. 3. (Křystus) kterýžto gsa blesk sláwy, a obráz Dsoby geho, (totiž Boží) a zdržuge wšecko slowem mownosti swě, očistění břichů našich šrže sebe samého věinim, posadil se na Prawicy welebnosti na wšostech. Jan. f. 5, 7

17. Dtec mŭg aŷ poſawad dĕla, y gĕt dĕs
lĕm. Mat. f. 6, 26:33. f. 5, 45.
- 44) O Zwłĕſſnem Opatrowĕnj Boŷjim
Elowĕka. Njm. f. 8, 28. Wjmeĕ paĕ, ŷe miŕuz
gicym Boŷha wſſecĕy wĕcy napomĕbagj ŷ doz
brĕmu, (totiŷ) tĕm, kteriŷ podle wloŷeni geho
powolĕni ſau. Elut. f. 14, 17. f. 17, 26:28.
- 45) O Opatrowanj Boŷjim Sprawedliwych
i Tym. f. 4, 10. Proto zagjſĕ y pracugeme,
y pohanĕnj neſeme, ŷe nadĕgi mĕme w Boŷhu
ŷiwĕm, kteriŷ geſt Spasitel wſſecĕ lidj, a
zwłĕſſĕ wĕrŷcych. 2 Pet. 2, 9. 2 Tes. f. 1, 6.
7. i Kor. f. 10, 13. ŷal. 3, 4. ŷal. 36, 7.
- 46) O Opatrowĕnj Boŷjim ŷiwota lidŷkĕho.
Lut. f. 12, 4. 5. Prawjm paĕ wĕm pĕatelŭm
ſwjm: ne ſtrachŭgte ſe tĕch/kterj tĕlo ŷabjgegj,
a potom nemagj, coby wjce wĕinili. Ale wĕĕ-
ŷiĕ wĕm, koho ſe mĕte bĕti: bogte ſe toho, kteriŷ
ŷdyŷ ŷabige, ma moc wvrecy do pĕkĕlnĕho
ohne: giſĕ Prawjm wĕm, toho ſe bogte. v.
6. 7. Mat. f. 10, 29. 30. 31.
- 47) O Odplĕte Poboŷnych y bezboŷnych.
Zgew. f. 22, 12. A ay pĕigduĕ brzo a odpĕz-
ta mĕ ſemnau, abych odpĕatjĕ gednomu ka-
ŷdĕmu podle ſkutĕŷ geho. Mat. f. 25, 46.
Njm. f. 2, 6. 7. 8. ŷal. 62. 13.
- 48) O Wywolenjĕ ŷiwota wĕcnĕmu. Efeŷ.
f. 1, 4. Gaĕoŷ wywoliĕ nĕs wĕnĕm (Kryſtu)
pĕed wſtanowĕnjm ſwĕta, abychom byli ſwatj
a nepoſŷkwrĕnĕm, pĕed obliĕgem geho, wĕĕſeĕ:
v. 3.

- v. 3. 5. 6. 7. f. 2, 10. Luk. f. 10, 20. Jan. f. 15, 16. f. 17. 24. Rim. f. 8, 33-38. 39. f. 11, 25. 26. 28. 1 Kor. 1, 27. 28.
- 49) **O Powołání k Milosti.** Mat. f. 11, 28. Podtež kemně vsiickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a gá wám odpocinutj dām. f. 9. 13. Debo ne přisfel sem wolatj sprawez dlivnych, ale hrissnych ku Pokánj. f. 20, 1 - f. 22. 2-. Rim. f. 8, 29. 30. 1 Kor. f. 1, 9. 26. Fil. f. 3, 14. 2 Tes. 2, 14. 1 Tym. 2, 4. Skut. f. 2, 39. 1 Pet. f. 2, 9. 10. 2 Pet. 1, 3. Rimf. 5, 6. 8.
- 50) **O Obrácení se k Bohu.** Mat. f. 18, 3. Amen prawjm wám, Neobratiteli se, a nebudeteli gako pacholátka, nikoli newegdete do králostwj nebeského. Skut. f. 2, 38. f. 3, 26. f. 26, 18. 20. 1 Pet. 2, 25.
- 51) **O Pokání.** Mar. f. 1, 15. Naplnil se čas a přibyljilo se králostwj Bojji: činte Pokání a wěřte Ewangeliium. Skut. f. 8, 22. f. 2, 37. 38. f. 16, 31. Mat. f. 3, 2. 8. Luk f. 15, 7. 10. 17. Skut. f. 26/20. Rom. f. 2, 4. Žid. f. 6, 6. 2 Pet. 3/9. Zgew. f. 2, 5. 16.
- 52) **O Znowu Zrozenj.** Jan. f. 3, 3. Amen Amen prawjm tobě, Nenarodili se kdo znowu, nemůž widěti králostwj Bojho. v. 5. f. 1, 12. 13. Lvt. f. 3, 5. Jak. f. 1, 18. 1 Pet. f. 1, 3. 23. 1 Jan. f. 5, 1. 4. 18. 2 Kor. f. 5, 17. Tit. f. 3, 5. 6. 7.
- 53) **O Osvícení.** Esez. f. 5. 14. Probuš se ty, křdšpš, a wstaň žmrtvých, a zafwjit se tobě
Kryštus

- Kryštas v. 8. 2 Kor. f. 4, 4. 6. 1 Kor. 2, 14. f. 8, 2. 3. Mat. f. 6, 22. 23. Jan. f. 14, 17. 2 Pet. f. 2, 20. 21. Rjm. f. 2, 18 - 2 Pet. f. 1. 9. 1 Jan. f. 2, 3. 11. f. 4/ 78, Zgero. f. 3, 17. 18.
- 54) **O** Ospravedlonej. Rjm. f. 3, 21. Ale mynj bez Zákona spravedlnost Božji zgewes na gest, oswědcena Zákoneim y proroky. v. 22. spravedlnost totiž Božji, skrže Wjru Gežisse Kryšta, ke wšsem a na wšse. ky wěrjey. v. 24. Sprawedliwoj (pak) věinenj bywagj darmo miłosti geho/ skrže wylauptenj, kterěz (se stalo) w Kryštu Gežissi. f. 1, 16. 17. Jan. f. 3, 16. Skut. f. 10, 43. Rjm. f. 4, 5. 6. f. 8, 33. 34. 2 Kor. f. 5, 21. Gal. f. 2/ 16. Efez. 1, 7. f. 2, 8. 9. Tit. f. 3, 5. 6. 7.
- 55) **O** Poswěcenj a Nowotě žiwota. Rjm. f. 12, 1. protož prošym wás bratěj skrže miłosrdienstwj Božji, abyšste wydáwali tělá swá w obět žiwau, swatau, Bohu libau/ rožus mnau službu swau. v. 2. Efez. f. 4, 22. 23. 24. 25. Žid. 12, 14. Kol. f. 3, 8. 9. 10. v. 12. Jan. f. 17, 17. 19. 21. 22. 23. 1 Kor. 1, 30.
- 56) **O** Zákone Božjim. Mat. 22, 37. 38. 39. Miłowati budeš Pána Boha swěho, jeeleho srdce swěho, a ze wšši dusse swě, a ze wšši myšli swě: To gest přednj a welike Príkázanj. Druhé pak gest podobne tomu: Miłowati budeš bližnjho swěho, gako sebe saměho. v. 40. Rjm. f. 13, 10. 1 Tym. f. 1, 5. Jak. f. 2, 8. 9. 10.

- 57) **O Ewangeliu radostnem Poselstwij.**
 Rim. f. 1, 16. Neboť se nestydím za Ewangeliu
 Krystowo: Moc zagiste Boží gest
 k spasení každému věřicému, židu předně, po-
 tom y Něku. f. 16, 25. 26. Mat. f. 1, 21.
 Mat. f. 11, 28. Jan. f. 3, 16, 17. Skut. f. 4,
 12. f. 10, 43. Žid. f. 7, 19.
- 58) **O Křtu Swatem.** 1 Pet. f. 3, 21. K čez-
 muž připodobněn gsa nyní Křest, y nás spas-
 seny činí: ne to tělesné spiny smýtí, ale do-
 brého svědomí y Boha dotázání, křze mřej-
 šení Gejšse Krysta Mat. f. 3, 5. 6. Luk. f. 7,
 29. 30. Jan. f. 3, v. 5. Skut. f. 2, 38. 49
 Rim. f. 6, 3. 4. Gal. f. 3, 27. Efez. f. 4, 5.
 Kol. f. 2, 11. 12.
- 59) **O Weteri páne.** 1 Kor. f. 10. 16. Kalich
 dobročeení, kterémuž dobročejme, ždaliž
 není společnost křwě Krystowy? A chléb,
 kterýž kámeme, ždaliž není společnost těla
 Krystowa? Kap. 11, v. 23: 25. Mat. f. 26,
 26. 27. 28. Mar. f. 14. 22, 23. Luk. f. 22, 19.
 20. Jan. f. 6, 51.
- 60) **O Připrawowání se k Weteri páne.**
 1 Kor. f. 11, 28. 29. Zkusyž tedy sám sebe člo-
 věk, a tak chléb ten gež, a žtoho kalicha pj.
 Nebo kdož gj a pige nehodně, odsauzení sobě
 gj a pige, nerozsuzuge těla Páne. Wis. v. 26.
 27. f. 10, 21. Jan. f. 6, 64. Gal. f. 6. 4.
 2 Kor. f. 13, 5.
- 61) **O Cirkwy.** Mat. f. 16, 18. Y gať prawím
 tobě,

tobě, je gšy ty Petry, a na tel. stala wydělan
 Cyrkw swan; a brány pekelné nepřemohau
 gj kap. 13, 17. Efej. f. 1, 22. 23. f. 2, 19. 22.
 f. 3, 10. f. 4, 11-16. f. 5, 23-27. Kol. f. 1/18.
 1 Tym. f. 3, 15. Žid. f. 3, 6.

62) O Ukradě Kněžskem. Mat. f. 28, v. 19:
 20. Gdauce/ věte wsecky národy, fřtjce ge
 me gměno Duce, y Syna, y ducha swátěho.
 Vějce ge zachowáwati wsecko, což sem koli
 přikázal wám 1 Tym. f. 3, 1. 2-15. f. 4,
 13, 16. f. 5, 17-22. f. 6, 3. 4. 5-20. 2 Tim.
 f. 1, 6. 8. 13. 14. f. 2, 1. 2. 14. 15. 23. 24. 25.
 2 Tym. f. 4, 2. 3. 5. Zyt. f. 1, 5, 9. 13. f. 2, 1-
 10. 15. Žid. f. 5, 4, 5.

63) O Wrchnosti Swětšké. Řjm. f. 13, v. 1.
 Každá dusse wrchnostem poddána bud. Ne-
 byt není wrchnosti gedine od Boha: a kterěž
 wrchnosti gsau, od Boha zřjzeně gsau. v. 2-
 7. 1 Tym. f. 2, 1, 2. Zyt. f. 3, 1. 1 Pet. f. 2, 13.
 14. Mat. f. 27, 27.

64) O Stawu Manželškem. Efej. f. 5, 25:
 Muži, milujte ženy swě, gako y Xrystus mi-
 lowal Cyrkw/ a wydal sebe saměho za ni.
 v. 22. Ženy mužům swym poddáni
 budete, gako Pánu v. 21. poddáni gsauce
 gedni druhym, wbázi Božj. v. 23. 24. 1 Kor.
 f. 11, 3. Kol. f. 3, 18. 19. 1 Tym. f. 2, 8-15.
 Zyt. f. 2, 1-10.

65) Krži. Mat. f. 16, 24. Gejjš řekl věcdnj-
 kům swým: Checi kdo za mnau přigiti, jaz
 přij sebe sam, a wězmi křž swūg, a nasleduj
 mne

mne. *f.* 10, 38. (Nebo) řdož neběře Krjse swěho
a nenásleduge mne, není mne, hoden.
Mat. *f.* 5, 10 = 12. 39. *f.* 11, 29. *Luk.* *f.*
21, 19. *Skut.* *f.* 14, 22. *Rjm.* *f.* 3, 3. 4. 5. 2 *Kor.*
f. 1, 4 = 8, 9. *f.* 4, 17. 2 *Tym.* *f.* 2, 12. 1 *Pet.* *f.*
2, 19 = 21. *f.* 3. 14. 17.

66) **W Modlitbě.** *Jak.* *f.* 5, 15. Modlitba
wjry vřdrawj uduřiwěho, a pozdwiñet ho
Pán: a gestliže gest co prohěřřil, budeť genu
odpustěno. wjř v. 13. 14. 16. *Jan.* *f.* 4, 24.
Bůh (pať) duch gest, takže ti, křeřj se genu
modlj, w duchu a w prawdě musej se modliti.
Mat. *f.* 6, 5. 6 = 13. *f.* 7, 7 = 11. *f.* 18, 19. 20.
f. 21, 22. *Luk.* *f.* 11, 1 = 13. *Jan.* *f.* 9. 31.
Rjm. *f.* 8, 15. 26. *f.* 12, 12. *Efeř.* *f.* 6, 18. *Fil.*
f. 4, 6. 1 *Tym.* *f.* 2, 1 *Jak.* *f.* 1, 5. 6. *f.* 4, 3.

67) **W Smrti.** *Rjm.* *f.* 6, 23. Odplata ja
hřich, gest smrt: ale milost Bořj, žiwot wěčný
w Křystu Geřřj Pánu nassem. 1 *Kor.* *f.* 15,
26. Neřpostledněřřj pať nepřjtel zahľazen bu-
de smrt. v. 21. *f.* 14, 7. 8. 9. 2 *Kor.* *f.* 5, 15.
Fil. *f.* 1, 21.

68) **W Žmrtwých wřkřřenj.** *Mat.* *f.* 22, 31.
32. **W wřkřřenj pať mrtwých,** řdaliřře
nećtli, co gest wám powedjno od Boha, kterež
dj: Gá gsem Bůh Abrahamú, a Bůh Jřákú,
a Bůh Jakobú: Bůh není Bůh mrtwých ale
řiwých. 1 *Leřř.* *f.* 4, 13. 14 = 18. 1 *Kor.* *f.* 15,
22. v. 12. 13. v. 51 = 55. *Jan.* *f.* 11, 25. *f.* 5,
28. 29. *f.* 6, 39. 40. *Rjm.* *f.* 8, 11.

69) **W Skonćenj Swěta.** 2 *Pet.* *f.* 3, 7. Gá
pať

paš nebesá, kteráž uykj gsau, y Země týmž
słowem odložená, chowagj se k obni, ke dni
saudu a zatracení bezbožných lidí. v. 10. 11.
Mat. k. 5, 18. k. 24, 35. Žid. k. 1, 11, 12.

70) O Posledním S. audu. Mat. k. 12/ 36.
Pravím wám, že každého slova prázdneho,
kteréž mluwiti budau lidé, wydagj Počet w den
saudny. Skut. k. 17, 31. 1 Kor. k. 4, 5. 2 Kor.
k. 5, 10. 2 Tes. k. 1, 6. 7 = 10. Žid. k. 9, 27.
Žid. v. 14, 15.

71) O Pekle. Mar. k. 9, 43. A horšikaliby
té ruka twá, ytni gj : lépeť gest tobě bezruké-
mu wjiti do Žiwota, nežli obe ruce magič-
mu, giti do Pekla, w ten ohně nevhafytedny.
v. 44. Kdež čerw gegich nevmjra, a ohně ne
hafne. Mat. k. 10, 28. k. 25/ 47, 46. Jan.
k. 5, 29. 2 Tes. k. 1, v. 7. 8. 9. Žgem. k. 14/
10. 17.

72) O Žiwote wěčném. Jan. k. 6, 40. Tak
tot gest wúle toho, kterýž mne pošal, aby
každy, kdož widj Syna, a wěří w něho, měl
žiwot wěčný : a gať geg wzkřisom w den
neyposledněgšji. Jan. k. 17, 24. k. 10, 27.
28. k. 3, 3. 5. Mat. k. 25, 46. 2 Kor. k. 4,
17. 18. 1 Pet. 1, 4. Tyt. k. 3, 7. Jak. k. 2, 5.
Žgem. k. 21, 7.

A Poněwadž totot gest ten wěčný Žiwot, aby te-
be samého prawého Boha, a kteréhož sy poz-
skal Gejzisse Krysta, poznali, Jan. k. 17, 3. Wděl
wdy ó Bože wšsem nam Duchu twého swateho,
abychom

abychom gím k živé známosti, ne jen slova twé-
ho swareho, ale také y tebe samého přivedení
byti, a škrze tu známosti život věčný y věčné
spasení dojíti mohli. Amen!

Sprawa.

Kterák se Pán Geziš, dušši sebe
milugjey zgemuge a znáti dá, gakožto
lásta neywyššij, a gakožto neywyš-
šij zbožj?

Jan. 14, 21. Kdo miluge mne, tomuž gá
se zgemym.

KDyž na Krysta vkrizovaného opravdové
popatrjš, nespatrjš na něm nic giného,
geoiné panhan, čistotnan, dokonalau, a neyym-
lunau lásku, on vkaže tobě své srdce, a řekne:
Mly pohledj sem, w tomto srdcy není kři, kři a
ffakše; ale věrnost a Pravda neywyššij. Na-
kronj sem hlavy své, a odpočjwegž namém srdcy:
podeg sem twá vsta, a napj se z mých Nán té
lásky, lásky neykladšij, která se škrz mne z srdce
Dtee mého preysstj a teče.

2) Když okušjš takowau lásku, zapomneš
y hued na weškeren Swět, a opowrješ ge y pro
tu nesmjrnau lásku, žádage sobě nic giného, ge-
dine gj samě, a řekneš ku Pánu svému: Ach
Pane

Pané nie giného mně nedáweg, gedine tu slab-
kost twé Lásky: ano, by ty mi chtěl dáti wšes-
cken swět, wšak nechcy a nežádam gině, gedine
tebe samého a Lásku twau.

3) O blahoslavená dusse, která tuto milost
chti, nebo wtaťowé dussi býwá Kryslus práwě
poznán a z gewen, že on nie giného nenj, from
pauhá, čistá Láska a milost dusse. Stěrážto
stěwa/ rozum a stěssenj w sobě wysoké obsahu-
gj. Nebo že Kryslus Láska dusse nasse gest, tož
nám wygewuge stěz duchowny swüg k nám Přj-
chod, a stěz to prerokostně obziwenj nassich
dussi, kterěhož kbyž dusse nasse krápeg malicky,
a neb oľamženj, chti, tedy bywa neywegsš na-
plnená radosti: nebo tá neskonalá Láska gestit
tak weliká, že gj nasse srdce obsahnuti a pocho-
piti nemůže. A to poznál Mucedlnjř swaty
Ignátius, genž Pána Gejisse wstawičně gmeno-
wál Lásku a Milosti swau, rjřkage: Láska ma
wřřizowaná gest.

4) Wřřeto Lášce magj wšřickni stěťkowé nassi
konáni byti/ 1 Kor. 16, 4. a řehdy s Krysta a
oprawdowé Wjry pocházegj, ano Bohu se welmi
libj, kbyž gjme, pigeme, bđjme, spjme a konáme
gakowaukoli prácy powołánj swěho. Wšřecto
zagistě cožkoli gde z Lásky wěřjcyho / gestit před
Bohem milé a wřřšené: nebož se w Bohu dege
a koná, Jan. 3. 21.

5) A ačkoli táto Láska Krystowá neywyšřřj
dobře na Neby y na Zemi gest: neby w této
Lášce

Láſce geſtit wſſecko dobré obſažené: Wſſak Bůh
 přede tak wolny a ochotny geſtit to neywyſſi
 dobré nám dáwáge, že y Syna ſwého milého, a
 to w weliké chudobě na tento Swět poſlál,
 aby nás ſkrze něho, toho newymluwného pokla-
 du aučastná učinil, a to ſkrze wſru: A geſtit
 mnohem wolněgſſy nám toho welikého dobrého
 udeliti, než ſme my hotowy toho ſamého odněho
 wyyti. Zato Láſka wſrdee náſſe ſkrz ducha ſwa-
 tého wylita, kdýž počytěná býwa, wěſſi radost
 plodí, nežli geſt tento ſwět. A kdýby wſſecka
 ſworeni před námi ſtála, tedy wěřicy a milu-
 gicy duſſe, puſti wſſecko giti, aniž pohledne na
 ně, pro tu neſmjrannu ſladkoſt Láſky Boží. A
 kdýby každe ſworeni počalo mluwiti, wſſak pře-
 wyſſowalby hlas Láſky ſladkoſti Boží ſy-
 ſtawu každy giny hlas wſſého ſworeni: Debo
 tato Láſka wáže myſl, a zgednocuge gj s Krýstem,
 naplnugie gj wſſim dobrým, mnohem wyſſi a
 lepě, než mozně geſt odewſſého ſworeni. Ktez
 režto neywiſſi dobré, ac ſice w duchu poznáno,
 widjao a okuſſeno býwa, wſſak ſe žádnými ſlowy
 wymluwiti nedá: Debo wſſecka ſlowa gſau k
 tomu přilíſ nedoſtatečna, gen ſjín toho ozná-
 miti: Poněwadž žádného člověka gazyk těleſný,
 to rozkoſſně premilě dobré, gehož duch člověka
 cyti/ doſáhnutí nemůže. A proto y S. Pawel
 w Kági takowa ſlowa ſliſſel, gichž žádný gazyk
 wymluwiti nemůže: ſlowa newymluwna.
 2 Kor, 12, 4

6) A

6) A kdy se ta drahá wěc od dusse wzdaluge,
 tut žalost mnohem wětšij býwa, než kdyby
 wissecken swět stracen byl. A tut se protolá-
 wá: O ty přemilostna Lásko! wšak sem tě ge-
 ště sotwa gak náležj, o kausyl, y proč mne opauz-
 stíšš? Duffi me dege se gako djetěti, které od prsu
 Matky swe odstrčené býwá, dj Zalm. 131. v. 2.
 Ach milosrdenstwj twé gestit lepšš, nežli žiwot
 Zalm. 63, 4. nech ge o kausym) Wa dusse žijuj
 potobě Zalm. 42, v. 3. from tebe nemážet gj
 která wěc obwefeliti a nasytiti: Zato přemil-
 lostna Lásko působj to wěrjeymu, že mu bez nj
 cely žiwot geho trpky a horky býwá, a za smrt
 a panhu bjdu se wáží. Quo pro tuto milost
 žádá sobe čkowěf raděj v mřěti, a tento telesny
 Stánek z sebe složiti, tak aby doma, y swěz
 ho Boha bydleti mohf, gakž dj S. Pa-
 wel 2 Kor. 5, 8.

Universit. von Anfang des 18. Jhdts.
 Band, 1. und 2. Teil. Milota 1736.
 Jahr 1736.

Im 211^a

ULB Halle

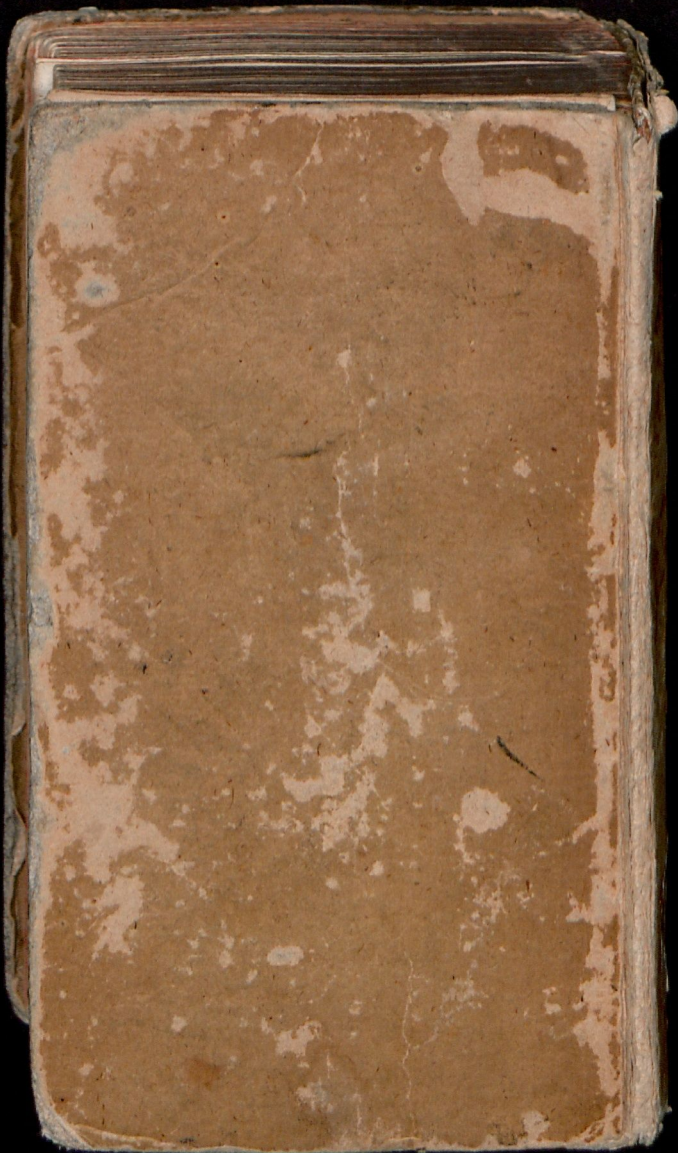
3

001 831 194

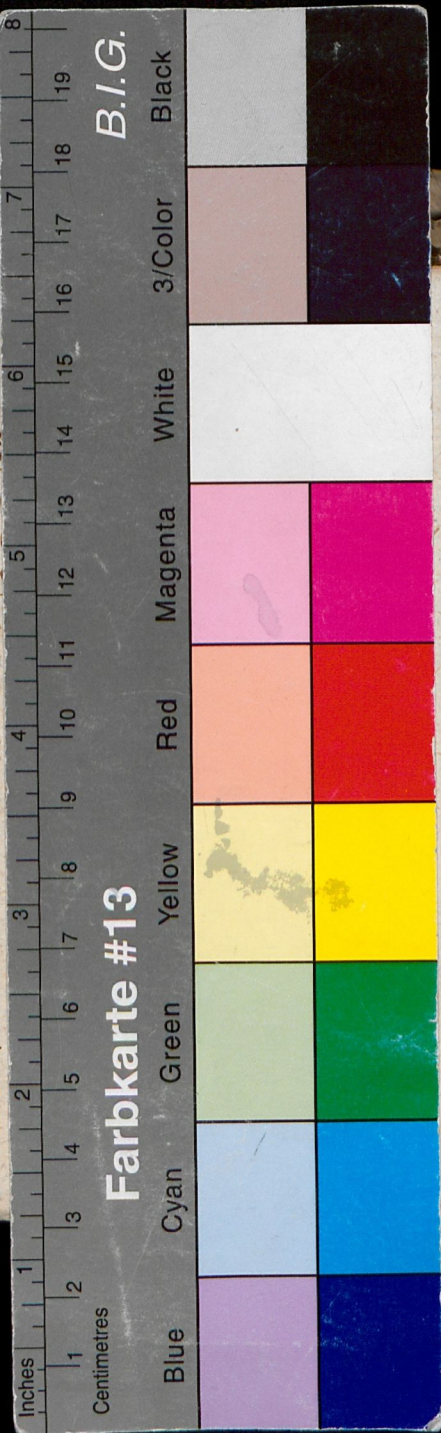

Sb.

AC

Blažoslavené Paměti Pána ¹
Doktora Martina Luthera
Katechismus
menší
bez a s Wykladem/
spolu y
S Otázkami a Tabulemi
Domovními pro Cyrkev
Křesťanskou/
kterýžto z Lásky a meškovéžnosti,
s Přidankem/ kterýžť w sobě obsahuje
některé Místá nowého Zákona, gimížto se do
kazuje prawda Clanků wjry křesťanské,
proště mládeži Wjstku
w Českém Gazyku
wydáwa
Henrich Milde/
ze Slagenthyna w Knížetstwj Magdeburškem,

Wytisštěno 1735.